

Vol. 8.

No. 150.

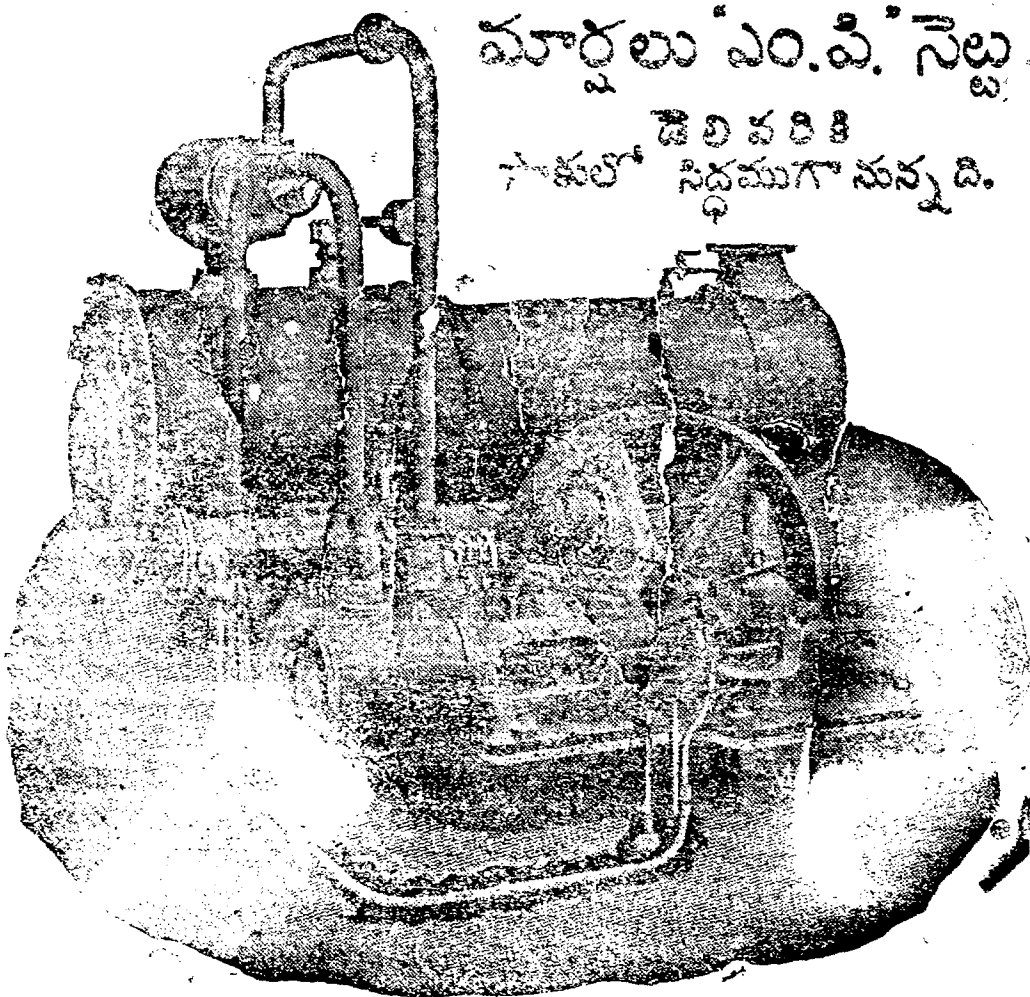
5

సంచిక. ౧౫౦

ఓ టో మో హి ని 28-3
 మొదల బంధువులొయి వచ్చిరికొకటి చాలా బడలికొందున నరుదమున నైవకు పెట్టిండ్లు నిండును
 నను నామొలో నైవకు ఈ అర్తమును యింకయోసింతున నుండి రోజొక్కప్పుడును బాసెనను యిచ్చి వనవన
 ఉనంబడును మామననరు కాంతి నిచ్చును.
 రోబినియా తైలము
 కేరళకాంచులో ఉడయోసింతునూ వచ్చిన కేరళకాంచు చలువయు పొందెట్లముగా యిచ్చును
 అనేక ప్రీతి ఉడయోసింతుచున్నాడు. ప్రకంచమున ఈ రెండును క్రతి నలుంబునాలోని అవశ్యకము.
 నిల్లబోట్లకు విక్రయించవలెను. ఓటోమోహిని థర బుడ్డి 1-1 రూపు 2, 1, 0-12-0, 0-3-0
 రోబినియా తైలముథర బుడ్డి 1-1 రూపు 1-0-0
 Shyam & Co, 9, Bander st, Madras. ప్రియాం కంపెని, 9 బందరుస్ట్రీట్, మదరాసు.

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

1. செய்யுள், பாடல், பாட்டு, பாடி

మార్బలు 'ఎం.పి.' నెట్లు

జేలి వరికి
గోకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజిను, నూవర్ హీటరు, స్టీం, పాటర్ వై పింగు
ముద్రణము వంటివి వయిన ఉండునది మార్బలు 'ఎం. పి.' హార్టి నెట్లు
రేమిక్క- వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్బలు సన్యు ట్రి కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

కార్యాలయం: బొంబాయి, కంబారుడి.

నెం. 9, నెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పిలకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పిలను కూడ
నూ అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయముగను.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనితైలము

పీసా 1-8 0-12-0.

తామరతైలము

దబ్బి 1-8 0-6-0

చంద్రపాడి

దబ్బి 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం పిహ్,

బొంబాయి - మదరాసు.

ముఖ్య గవనింపు.

1920 వ సం. 10-వ అక్టోబరు నెల 10-వ తేది నుండి అన్ని ధరలు మార్పుబడినవి.

The Zandu Pharmaceutical Works Ltd.,
Elphinstone Road,
BOMBAY.

ఇప్పు కాలము పడుకొనింది మిక్కిలి నమ్మక
కముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చుచున్నది
ఆయుర్వేద ఔషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూ దేశమునందు జరిగిన ఆయుర్వేద
వస్తు వదర్శనము బహుత్వం బుగాడ
వతకములు ఇహమతిగా నిర్మియున్నాడు.

పై కనిన విలాసములకు వ్యాధిచే
ధరలవట్టి కంపజును.

జాండూ పరస్మాదీకర్త

వర్తక

ఆయుర్వేద యావధముల తయారు
(888) బొంబాయి నెం 12.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము

అశ్వగంధాదిలేహ్యము చిరకాలమునుండి
కరీరములో ఉత్తమమైన చిట్టపరిశోగము
(సవ్యాయి)ను జోగ్గొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- బలము గలిగించును.
జలదీప్తి నిచ్చును. కృశించిన వారలకు
మంచిది.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- వాతపురోష్ణము, ఆమ
వాతవోష్ణమును జోగ్గొట్టును.

అశ్వగంధాదిలేహ్యము:- పరమాలకు పటుత్వమును
యిచ్చును. ధాతువృద్ధిచేయును.

10 తులముల నెల రూ 1.

40 ,, నెల రూ 3.

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హుస్ సాగర్,

మాంటురోడ్ - మదరాసు.

(శుక్ర)

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు-

219

తత్తూ మే

ప్రాసిన కపాల భిక్షులు కూడను అపేక్షించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

త్వరచుడు!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,

అరెంకన్ గూ యావధాయము, 28, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

మలయచందనము.

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మహారము.

పర్యవేక్షకు. సిద్ధికారీతో పనిచేయు.
ఎటువైపునైనా ప్రవచ్చు అను మూడు
విధముల నెగరోగమును మూడు వైద్య
టలలో మాన్యును. స్త్రీల కుమారు
వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షసము.
దబ్బి 1-8 నెల 2-4-0

1 చండ్రి (చురుచందనమున కనుపానము) బెన్ను 8-0-0

1251

ఋతుశోధక

ఋతుశూల మున్నగు గర్భాశయ వ్యాధులకు వ్యా
గొట్టి సంతానము నొనంగు చింతామణి. దబ్బి 2-8

ప్రీయూషము

కాఫీ, టీ, కోలెలకు బలము. మంటుమూలము.
గుణము గల ఆయుర్వేదయోగము. దబ్బి 0-12-0

గంధర్వఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి.)

మీరు కూడా పాసి యావచ్చు

పోస్తు కామ్మెస్ నె. 14.

ADDISON & Co, Ltd., Mount Road, MADRAS

ముఖ్యముగా వ్యాపారస్థలములలోను, పెద్దనగరములందు
ను వీలైనచో గ్రామములందును, వార్తాపత్రికలను అందించుట,

వాస్తవశ్రుతికల చందాలను నమూనాచేయుట, పన్నులను తపాలా ఫీసులవ్యాధి పంపుట మున్నగు పనులనుచేయుటకు విదేశీపాలాను, స్వీట్లర్లుండు దేశములందున్న పద్ధతులను భారతదేశపు తపాలాఫీసులలో ప్రవేశపెట్టవలయునని జె. యస్. ముఖర్జీగారు పాపాదించిరి. ఈ తీర్మానమును ఉపపాదించునప్పుడు సభ్యులు నెమ్మదిగా లేచి వెళ్ళుచుండిరి.

జి. ఆర్. కౌర్ (తపాలా-కంట్రీ రెజిస్ట్రారు-జనరలు) యిట్లు ప్రభుత్వపక్షమున ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. ఆవసరమగు స్థలములందు బ్రాంచి ఆఫీసులు పెట్టుటకు ప్రభుత్వమువారి కన్న దుగ్గని ఏలాటి అభ్యంతరముగాని, ఆక్షేపణగాని లేదు. ఇట్టి బ్రాంచి ఆఫీసులలో పనివిస్తారముగ నుండినయెడల సబు-ఆఫీసులు గా మారును. ద్రవ్యముంటే ఇంక ఎక్కువ తపాలాఫీసులను పెట్టుట కేలాటి ఆక్షేపణలేదు. నేను గతవత్సరముందుగాను 1½ లక్షలను సగగా, ఆర్థికసభ్యుడు నాకు 50 వేలను మూలమిచ్చెను. కొన్ని చోట్ల వెంటాడుబండ్లను బెట్టి బాబులను, ఇతర వస్తువులను, కట్టెలు, ప్రజలకు అందజేయుటకు ఏర్పాట్లు గా వించబడినవి. ఉపపాదకుడు చెప్పినట్లు చేయుటకు వీలుగాదు."

తీర్మానమును వోటుకు బెట్టగా, ఓడిపోయింది.

రయిలు పెట్టెలను రిజిస్ట్రుచేయుట.

కొన్ని సంఘములవారికి రయిలు పెట్టెలను రిజిస్ట్రుచేయుట (శ్రీ లక్ష్మణప్ప) నిలిపివేయవలయుననియు, ఖర్చుచెప్పనప్పుడు రిజిస్ట్రుచేయవచ్చుననియు హాస్సానాతిగా రుపపాదించిరి.

కర్నూలు వాక్వా-కొగార్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. "మొదటి కెండు తరగతులలో రయిలు పెట్టెలను రిజిస్ట్రుచేయరు. మూడవ తరగతి ప్రయాణికులకుమాత్రము పెట్టెలను రిజిస్ట్రు చేయబడును న్నవి. జాతీయములను పొందించి, ఇట్లు రిజిస్ట్రుచేయుము (ప్రయాణికులలో కలహములు, ద్వేషములు కలుగు టవకాశములులేకుం టిట్లు చేయుచున్నాము. 1893 వ సంవత్సరములో లక్ష్మీన గరమందు సమావేశమైన రైల్వేసభయందు దిట్టిశ్చేదము. లంగ్ కరించ బడిన. 18 సంవత్సరములు గడచినవిగాని పక్షపాతిములు, అయినవములు లేకలేదు. ఈ రిజిస్ట్రు పెట్టెల పద్ధతిని తొలగించుట కల; ఇతరప్రయాణికుల కంటే విశేషముగ ఎక్కువస్థలము లెచ్చట దొరకును? కాలక్రమమున ఇట్లు రిజిస్ట్రుచేయుటకేలాటి ఆవశ్యకత ఉండును. దీనిని తీసివేయుటకు ఇది నులచితరుణమా యని మనము తీర్మానించవలయును. శాశ్వత విధమైన పరిష్కార మును జేయు పురుషుడు. ప్ర ప్ర ధ మ ము న న నె మ్మదిగ న యి శ్చ లో కి న త ర త ర త ప్ర యా ణి కుల పెట్టెలలో ప్రత్యేకముగ విదేశీయులను, ఆంగ్లేయ హిందూ వులకు పెట్టెలను తీసివేసి, తాత్కాలికముగ పెయిలు, త్వరితగా వెళ్ళు ఇతర ప్రయాణికులయల్లలో ఈ రిజిస్ట్రుపద్ధతిని ఉంచ నియ్యవచ్చును. ఉపపాదకు డిందుల కంగీకరింపునకును, తీర్మానము నుపసంహరించుకొనవచ్చును."

అంతట తీర్మాన ముపసంహరించబడినది. సభ ముగిసెను. తిరిగి శుభ సమావేశమగును.

త్రిపుత్ లేహ్యము

త్రిపుత్ లేహ్యము: చిన్న పిల్లలకు ముగిలివారి కుఖియగా విరచనముచేయును.

త్రిపుత్ లేహ్యము: మూలవ్యాధులను బోగొట్టును.

త్రిపుత్ లేహ్యము: ప్రతివేళలలోను బుచ్చుకొనిన కుఖినిరచనము అగును.

త్రిపుత్ లేహ్యము: విరచనావధములలో కల్ల మంచి దిని చిరకాలాచార్యులవారి కల్పాస్థానములో చెప్పియున్నాను. ఆశీర్వాదము, వేళ తప్పిన భోజనముకల్ల బాగా జీర్ణముగాక చేసులలో ఉండి, కడుపుపొంగు, అన్నము ఇష్టములేకపోవుట, అశక్తి మొదలగు గుణములుగలిగిఉన్నపుడు త్రిపుత్ లేహ్యమును బుచ్చుకొనిన ఒకటి కెండు విరచనము అగు నట్లుజేసి తేలికగలిగించును.

10 తులముల వేల రూ 1-0-0

40 ,, వేల రూ 3-0-0

కాట్టలలోను ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి

బి. ఏ. ఎం. బి. సి. ఎం.

మనోజంగు రై రెక్కర,

ఆంధ్ర ఆముచ్చేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హార్డిన్ రోడ్డు,

హంటురోడ్ - మదరాసు.

మద్రాసు అందు నదర్క్ మరాటా

రైల్వేకంవెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నోటీసు

1920-వ సం॥రం గూర్చు టారిఫు నందు 52-వ పుటయందుండు 1-వ భాగమునందు 5-వ నెంబరులో తెలుపబడిన వర్తకపరకులను మంపు చున్న మణుగు పెమ్మాణులు కేట, 300 మైళ్ళకు పైన పోవునట్టి సరికులకు, 1921 సం॥రం లక్టో బరు నెల మొదటి తేదీ నుండి హెచ్చించబడును. అందరికిని తెలియుటకై త్వరలోనే అన్నిస్టేషనుల యొద్ద గణించబడిన ధరలుగల నోటీసులు అంటించ బడును. 3097

శ్రీ మైలవరం బాలభారతి

సమాజము వారు

అక్టోబరు 1-వ తేదీ (3162)

శనివారము రాత్రి బెజవాడహాలులో

"రామాయణము"

ప్రదర్శన మొనరింతురు.

రేట్లు:— రిజిస్ట్రు రూ. 3, 2, 1-8-0, 1, 0-8-0.

శ్రీలకు:—రూ. 1, 0-8-0.

నవమి (1842)
బంగారు, వెండిరత్నముల నగలు, ఇతరవిస్త్రువులు, వాచకు యిచ్చిన వస్తువులను వైకము దర్శించును.
ఉమిడి-రామాయణ కెట్టి గురుసామి కెట్టి కంవెనీ
25, చై నాబాబురోడ్, మదరాసు
నగలు వాస్తవికముగాను పూచీతోడను నెర్రయిన భూమిప రహుడుగని విశ్రయించుట దురువలయును. తమయిన తనిదాటిని అనిశ్చినుముగా ఆర్జయమేరకు తిరుగునశ్చి యిచ్చుటయు, ఒకసారి ఆర్జయ యిచ్చి నగలు తిరుగున శ్చికోస్తవారి కలన మా నమ్మకము తెలిపికోతచ్చును.

ముచ్చగము నింపు

ముచ్చగములను కలగించును. 3097

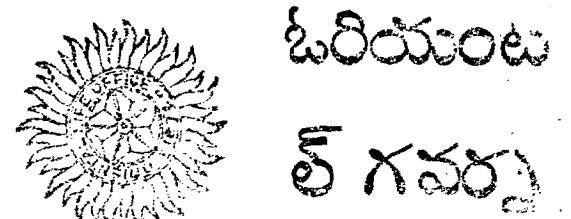
(2) నెగలకు ఉపయోగించుకొనిన సంకీర్ణి-కాశీలో నుండు, బాద్వా మెడికల్ హాల్ కాశీ ఫార్మసీ, డాక్టర్ బొమ్మక మ ఒక కరింజు బండికి వాడుచు నుండు. ధమ్మిట్టి వ్యాధి లన్నియు పూర్తిగా నయమైంది.

రంజాను బాబులలో 80 రూ. 9. హుడూపు

శ్రీ సరకులు! బొంబాయి స్వదేశీ స్టోర్స్, న్యుజేకరకులు!!

నెం. 40, 41, 42, రత్నకబాబురోడ్డు, బార్డిచౌరు, మద్రాసు.

చీరలు, రంగులు, రంగులు, కంబళ్లు, రత్నకంబళ్లు, పరుపులు, తలగడలు, పట్టు, నూలు, ఉన్ని మొదలగు పావళ్లు, చిత్రాడలు, ప్రేక్షకత్తు ఉచ్చులు, బొమ్మలు, పిక్చర్ డిఫెక్టెస్, ఇతర వాటిలో నూలు రకములు, కోటు, శారమళ్లు, మొదలగు మాదిరిలు, స్ట్రీటు ట్రంకులు, ఇంపట్రంకులు, ఫీసు కుప్పయ్య వట్ట రకములు, వైన వేసుకోను నవి మాదర్ల అనేక గింనుకోను వైకము పెట్టెల కాన్ వాను కేసులు, బ్రీపుసంకులు అంగవస్త్రములు, భోజనముల మొద విభవిధ వింతయైన మొదలగునవి కలువిధమాదిరిలలో మా మొదలగువు. లగున: ఆ నేకమాదిరిలలో మా మాదిరిలలో ఉన్నవి. వాటియొక్క వివరములు తెలుపుటకు నివటించు చాలదు. సిద్ధముగా స్టావలో నున్నవి. సకలజనుల సౌకర్యము, వారియొక్క లాభియను మోచించి ఈ నాటిక బ్రాంచిని తెలియిచ్చుము. తెలుగువారు, కంది, కాశీ, మధ్య, నేల, మలబారు, ఆహానదావారు, బొంబాయి, కలకత్తా, మొగలగు స్థలములనుండియు, నురియు సాంధ్యారోమునగు నుండు ఇంకను మరికొన్ని ఇతరస్థలములనుండిగల్లు, కుకు లిగిల్లు వుపయోగించునట్లు మెట్టి మొదలైన ప్రయోజనములలోనున్న వుపయోగించు లిగిల్ కేసు రకములను రిప్పించి, స్టావ చేసియున్నాము. భిన్న భిన్నముగా వుండును.

మెంటు సెక్యూరిటీ

రైల్వే అన్యరన్న కంవెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ ఫౌండేషన్.

హెడ్ క్వార్టర్స్, బొంబాయి.

మానేజరు:— ఆర్. హుటర్ ఫన్ బ్రెఫర్

కస్టమర్స్ రూ. 6,43,00,00 వైగాన యున్నది.

190-వ సంవత్సరము నందు

వరుణిడి 91,01,338-0-11

ఇక్కులా జరుగుచున్న అమ్మాయి

కస్టమర్స్ మొత్తము 15,44,24,593-11-3

మునుకటికంబై ఇక్కులా చాలిసి

దార్జిలింగ్ బాక్సింగ్ బెల్లింగ్

మొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంవెనీ తరఫున కనిచేయుటకు ఏర్పాటు

కావలయును. వారు అనుభవ కాలుదగ్గ నుండ

వలయును. ధరావత్తు బెల్లింగ్ వలయును.

ధరభాషా భారములకు యీ క్రింది విలాశి

మువకు వ్రాయును. 872

Apply to:—

F. E. Vaid Bag, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 3, Madras

School Books! College Books!!

Macmillan's Publications, etc

Text Books!!! General Books!!!!

Victoria Depot

MYLAPORE, MADRAS.

ఇదే సుంచినమయము

నీమకములాల పుష్పరాగములకెంపుల బం

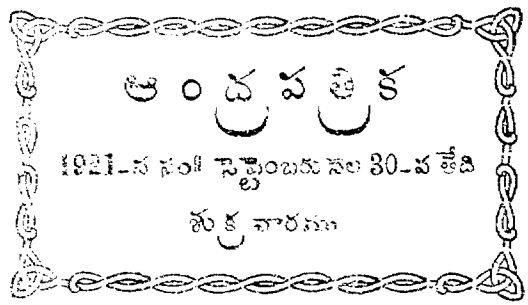
గారునగలున్న వెల సరవముగాను కని శుద్ధ

ముగాను దొరుకును. ఒకసారి కొనిచూడండి.

కోటా మునిరత్నం కెట్టి అండు సన్న, 8078 217, చై నాబాబు - మదరాసు.

ప్రకటనము

లేకపోయినను మహాలయ అమావాస్య యగుటచే, ఆంధ్రపత్రిక వెలువడదు. - సంపాదకుడు.

గాంధీ మహాత్ముని

వర్ణం

నేటిదివసము, గాంధీమహాత్ముని జన్మదినమునగా వ్యవహరించుట, భారతభూమియందు విశేషోత్సాహముతో జరుపబడును. ముప్పదిమూడువేల ప్రజలలో సంతోషింపజేసిన స్వరాజ్యభావమునకు గాంధీమహాత్ముడు ఉత్తేజము గలిగించెను కిలాఫాత్ సమస్య కొందర మహములను కలవరపెట్టుచుండును. కుంభాబు దుర్గళ కొందర మహములను నుద్బోధపెట్టెను. అధినివేత రాజ్యములలో భారతీయులనుభవించుచున్న కష్టములు మరికొందరను పరితప్తపాదయుల గావించెను. జన్మస్వాతంత్ర్యములను సయితము స్వేచ్ఛగ ననుభవించ వీలులేక, అనేకులు లోలోన గుండుచుండిరి. ఏవంకకు దిరిగినను, స్వేచ్ఛాభివృద్ధి కవకాశములు లేకుండెను. రాజకీయసంస్కర్త లొక్కరుమాత్రమే, దేశదుర్గతను గ్రహించి రని తలపరాదు. సంఘ సంస్కర్తలు, నిమ్నజాత్యుద్ధారకులు, మతసంస్కర్తలు, మతగురువులు, మొదలగువారనేకులు, స్వాతంత్ర్యవాతావరణమునందు గాని తమ తమ యుద్యమములు గట్టెక్కవని కనుగొనిరి. సాంఘిక, ఆర్థిక, మత, రాజకీయాదివిభాగములు, స్వాతంత్ర్య సంపాదనమునకు చిమ్ముట స్పష్టముగ గోచరించును గాని, అంతకు పూర్వము దిన్నగ గోచరింపవు. స్వాతంత్ర్యసంపాదనము మీదనే ప్రజల దృష్టి నిగుడియుండునంతవరకు, అన్ని యుద్యమములును దానికి ఉపాంగములుగనే వోచును. స్వాతంత్ర్య సిద్ధి, అభివృద్ధికంతకును మూలాధారము. పునర్నిర్మాణమున కత్యంతావశ్యకము. ఈ సత్యమును లోకమాన్య జాలంగాధరతలకు మహాశయము అనవరతము చాటుచుండెను. దాని సత్యమును, ఆతను గుర్తెరిగెను. గాంధీమహాత్ముడా సత్యమును భారతీయులకు చాటి, లోకమాన్యని సందేశమును వ్యాపింపజేసెను. స్వరాజ్యసంపాదనము మూలమునగాని, తమ మనోరథము లీడరవను భావము అన్ని జాతులలోను, అన్ని తరగతులలోను వ్యాపించియున్నది. భారతవర్షపు స్వరాజ్యనివాదము ఖండంతరములందు గూడ మారుమ్రోగుచున్నది.

స్వరాజ్యశబ్దమునందెంతో మాధుర్యము కలదు! ఎంతటి పవిత్రత కలదు!! ఆశబ్దమును ఏజాతి పులకాంకురము గాకుండును? సుజరిము (స్వపరిపాలన స్థానము నాక్రమింప సర్వ హక్కు కాంపుబెట్టె) గానెర్మెను. స్వరాజ్యని విననపు డెల్ల, ఎంతటి సుఖము కలుగును? స్వరాజ్యశబ్దము, పవిత్రమైనది. శ్రుతిస్మృతి పురాణములచే నీ శబ్దము పవిత్రవంతము గావించబడెను. కవిశ్వరు లీ శబ్దమును వాడి ధన్యత గాంచిరి. స్వరాజ్యము తనజన్మస్వాతంత్ర్యమని పలికి లోకమాన్యము దానివిలువను బయల్పరించెను దాని భాయి నొర్రోడి గారు, స్వరాజ్యమంత్రమును యోగించి భారతజేతపితామహస్థానమును సార్థకపరచిరి. స్వరాజ్యశబ్దమునందు రాజద్రోహము లేదని, మిత్రులు న్యాయమూర్తి గారు తమ యున్నతస్థానమునుండి గంభీరముగ చాటి, స్వేచ్ఛోపయోగమున కవకాశమిచ్చిరి. హిందూదేశమునకు బంపిన సందేశమున బాన్ది సార్వభౌము లీ కథమునే వాడి, అందలి గంభీరతను వెల్లడి చేసిరి. రయితు మొదలు రారాజు వరకును, స్వరాజ్యశబ్దము నుపయోగించుచున్నారు బ్రిటిషు దేశమున గూడ స్వరాజ్యశబ్దోపయోగము పరిపాటియగునది. శబ్దము బ్రహ్మస్వరూపము. దానియుత్పత్త్యతను, మన పూర్వులు కనుగొనిరి. నేడు మరల దానియుత్పత్త్యత గనుపించుచున్నది. స్వరాజ్యశబ్దము నూతనోత్సాహమును వ్యాపింపజేయుచున్నది. దాని మధురధ్వని వీలులకు విందు గొలుపుచున్నది. స్వరాజ్యసిద్ధికొరకు, అర్పణ జేయుటకు భారతీయులు తమ సంసిద్ధతను జూపిరి. అన్యలపై గాక, తమపైననే ఆధారపడెన మని శకపము బూచిరి. నిరాకరణకత్తిసేనాక, నిర్మాణ సామర్థ్యమును గూడ వెల్లడిచేసిరి. ఇటుల గావించుటలో హిందూదేశధర్మమును వారు మరువలేదు.

స్వరాజ్యసిద్ధి కొరకు స్వధర్మాచరణమును సాధనముగ నుపయోగించిరి. ఆధర్మపద్ధతులచే స్వరాజ్యము నులభముగ సంపాదించ వీలుగును. శాశ్వత్యజేతములందు, గమ్యస్థానము జేరుటయే ప్రధానముగ నెంచి, సాధనములకూర్చి శ్రద్ధ వహించనటుల గనుపట్టును. సాధనములుగూడ పవిత్రములుగ నుండుటకు, హిందూదేశము ప్రయత్నించుచున్నది. పవిత్రసాధనముల మూలమున లభించెడి స్వరాజ్యము, తత్సంపాదకులనే గాక ప్రత్యర్థులను గూడ పవిత్రభూతుల గావించును. ధర్మము ధర్మమును పెంపొందించును. అధర్మమును బోధింపను. ప్రేమయే రాజ్యముజేయునటుల ప్రేరేపించును. హిందూదేశ మీ సమయమున స్వరాజ్యమును సంపాదించుటలో ధర్మవ్యావసమునకు తోడ్పడుచున్నది. తాను ధర్మపథమును ద్రోక్కచు, పాలకులను ధర్మపథమునకు దెచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. దౌర్జన్యమును అహింసచే నెదుర్చుచున్నది. ద్వేషమును ప్రేమ రసముమూలమున దొలగజేయుచున్నది. జీసస్ బోధించిన యున్నతసూత్రములు నేడు హిందూదేశమునందాచరణలోనికి వచ్చుచున్నవి. క్రైస్తవమతసిద్ధాంతము లీ దేశమున సఫలత జెందుచున్నవి. శాశ్వత్యలు హిందూదేశపు ప్రస్తుతస్థితిని బాది కలవరపడక, నిజమెరిగి సంతోష స్వాంతహృదయులు గావలయును. ప్రపంచోద్ధరణకు, సత్యమును, అహింసయు, నేడు గావలసియున్నవి. హింస దొలగనిది, సత్యస్వరూపమును కనుగొన వీలులేదు. హింస దొలగనిది, శాంతి, శాఖ్యములు ప్రవర్ధిల్ల నేరవు. హింస దొలగనిది ఆనందము వెల్లివిరియను. హింసదొలగినయెడల, ప్రేమవిరాజిల్లును. ప్రేమతో నన్ని శాఖ్యములును చేకూరును. నిజముగ ప్రేమ వ్యాపింపజోవుటచేతనే, ఆధునిక ప్రపంచము దుఃఖభూయిష్టమై యున్నది. ఒకజాతి వేరొక జాతితో చెలిమి జేయుటకుబదులు, దానిని పరిమార్చ బ్రతుక్కించుచున్నది. యుద్ధ మంతరించి

నను, యుద్ధాంకురములు నశింపక కలహములను పెంచుచున్నవి. మరలమరల పోరాటముల కెడమిచ్చుచున్నవి. ప్రేమరసామృతమును గ్రోలి, దుఃఖమును దూరముజేసికొనుడని, హిందూదేశము ఇతరులకు బోధించుచున్నది. హిందూదేశ మిట్టి యుత్పత్తి సందేశ వ్యాపకమునకు గడంగుటకు, గాంధీమహాత్ముని యుద్వోధనము కారణ మయ్యె ననుటకు సందియము లేదు. ప్రపంచచారిత్రమున సత్యంత్వ సందిగ్ధస్థితి ఏర్పడి, శాశ్వత క్తి యగుగంటి ధర్మము కుంటువడి, దుఃఖ మతిశయించుచున్న తరుణమున, గాంధీమహాత్ముడు హిందూదేశమునకును తద్వారా ప్రపంచమునకును అహింసా పరమార్థమును బోధించి, విపత్సాగరమునుండి తప్పించె నని, చరిత్రకారుడు నువర్ణాక్షరములతో లిఖింపక మానను. ప్రస్తుతస్థితిలో, మహాత్ముడు చేసిన యువకారపు విలువను సంపూర్ణముగ గ్రహించుట దుస్సరము. నిరాకరణసాధనమునందుండెడి కఠినత, వెగటులేనముమాత్రమే ప్రతికూలురకు గనుపించునుగాని, దానియందెదిడియున్న స్పృహక గనుపించదు. గాంధీమహాత్ముని సత్సంకల్పము వికసించినకొలదియు, దాని లావణ్యముపెచ్చును. మహాత్ముని గౌరవించుటకు, అహింసావ్రతానుష్ఠానమును నిష్కర్షగ నవలంబించి, భారతభూమిని పునరుద్ధరించుటయే మూలమార్గము. మహాత్ముని యుద్యమమునకు అహింసయే మూలాధారము. అహింసను లెక్కజేయక, ఉద్యమమును ధర్మమార్గమునుండి తొలగించుచో, మహాత్ముని శ్రమ యంతయు వృథ యగును. అహింసావ్రతావలంబన మీ సమయమున సత్యంతాపసరమగుచున్నది. నలదిశలనుండి కష్టపరంపరలు కారుమేఘములవలె దట్టముగ గ్రమ్ముచున్నవి. స్వాతంత్ర్యభాను ని మరుగుచేయు చున్నవి. నిర్బంధములకూర్చిన వార్తలకుదినము చేరుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో, ధీరచిత్తులకు సయితము నిరాశగలుగుటసహజము. నిరాశ జనించినచో, అహింసాపథమునుండి దేశము మరలుట కవకాశ మేర్పడును. అట్టి యవకాశము గలుగకుండ కాపాడుటకు, గాంధీమహాత్ముని యనుచరులందరును కృషిసలుపుట ముఖ్య వసరము. గాంధీమహాత్ముని జన్మదినోత్సవమునందు, ప్రజల ధర్మసంకల్పము మరింత బలపడవలయును. సందర్భముల నన్నిటిని యోచించియే, అక్టోబరు మాస మంతయు శాంతమాససముతో స్వదేశవ్రత మాచరించి, దౌర్జన్యమున కేమాత్ర మవకాశములేకుండ పాటుబడవలయు నని, బర్హంపురమున జరిగిన ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ తీర్మానించెను. స్వకత్తి విజృంభించి, స్వరాజ్యమును సమీపమునకు దెచ్చినకొలదియు, ప్రజలలో సంతస మధిక మగును. విపత్సరంపరలను వారవలీలగ చాటగలుగుదురు. ఇందుకు, శాంతవాతావరణ మవసర మని, తేటపడగలదు. నిరాకరణోద్యమము ప్రారంభ మయిన పిమ్మట, కొలది తావులలో దప్ప మిగిలిన ప్రదేశములందెల్ల శాంతి ప్రబలియుండెను. సుఖసమయములందుకన్న ఆపత్సమయములందు మనోనిగ్రహమును నిలుపుకొనుట ఎక్కువకష్టము. ఇంతవరకు తలస్థించినవానికన్న దేశమున కధికారవర్గముద్వారా ఆపద లధికముగ తలస్థించు ననుటకు, పలునిదర్శనములు గనుపించుచున్నవి. కష్టము లధికమయిన కొలదియు, ఆత్మ నిగ్రహమును రక్షించుకొనగలిగినపుడే శ్రేష్ఠ సామర్థ్యము వెల్లడియగును. ధర్మపరీక్షలో దేశము దిగ్విజయము గాంచును. అహింసావ్రతపు ప్రాముఖ్యము ఇప్పటివలె నిదివరకు గనుపింపలేదు. గాంధీమహాత్ముని సూరక పొగడిన లాభ

ము లేదు. ఆతని ప్రధానసాధన మగు అహింసకు ఎంతమాత్రము భంగము కలుగకుండునట్లు ప్రజలు రక్షించగలిగినపుడే, గాంధీమహాత్ముని హృదయము సంతోషింపజేయును. ప్రజల వ్యవసాయ మును ధర్మమార్గమున బోవుచు, సౌఖ్యము నొనగలుగు. సౌఖ్యమునందే ఆనందము గలదు. ప్రజలనుభవించెడి ఆనందానుభవము స్వరాజ్యసిద్ధికి ఆధారభూతమగును. నేడు దేశమందంతటను గాంధీమహాత్ముని గౌరవార్థమై జరిగెడి యుత్సవములు, అహింసావ్రతమును నిష్కర్షగ నాచరించుటకును, స్వదేశీదీక్షను త్వరలో పూర్తి గావించుటకును, సత్వస్వరాజ్యసిద్ధి కవసరమగు పలువిధశక్తులను ఉజ్వలించజేయుటకును, ప్రజలను ప్రేరేపించి వారిని చరితార్థుల గావించుగాక!

హైందవశాసనసభ : స్వరాజ్యతీర్థాసము

మజందారుగారు, అధినివేశ రాజ్య స్వాతంత్ర్య ప్రధానమునకు, నిర్ణీతమగు కాలమును నిర్ణీతమగు అంతరములను గుర్తించవలయు నని కోరుచు, హైందవశాసనసభలో నొక తీర్మానమును దెచ్చి రనియు, అందువిషయమై కొంతపడి చర్చ జరిగెననియు, తీర్మానమునకు కొన్ని సవరణలు ప్రతిపాదించబడె ననియు, పాతకులకు చెలిసియే యున్నది. అవిషయమై నిన్నటిదినము మరల చర్చ ప్రారంభమయ్యెను. మజందారుగారి తీర్మానమునకు జమ్నాదాసు ద్వారకదాసుగారు మరెయ్యక సవరణను ప్రతిపాదించిరి. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమును, కేంద్రప్రభుత్వభాధ్యతను చేకూర్చుటకు ఉత్కృష్టమార్గ మేదియో విచారించి, సూచనల గావించుట కొకసంఘమును నియమింపవలె నని, జమ్నాదాసుగారి సవరణ వివరించుచున్నది. మజందారుగారు గోరిన కాలమునకన్న గూడ, సంపూర్ణ స్వతంత్రపాలనము త్వరలో చేకూరుట, తను యుద్దేశ మని, జమ్నాదాసుగారు నడిపిరి. కేంద్రప్రభుత్వమున ద్వంద్వప్రభుత్వపద్ధతిని నెలకొల్పుట యనావశ్యకమని, వీరు సూచించిరి. ఆంగ్లవర్తకులగు ప్రైవేటుగారు, అశోక చంద్రగుప్త చక్రవర్తుల కాలమునాటినుండియు నేటివరకును; హిందూదేశమున వ్యక్తికరిపాలనమే కొనసాగుచున్నదనియు, ప్రజలలో నింకను పరిపాలనోత్సాహము విడితము గాలేదనియు, సంస్కరణములలో నింకను ముందుకు జనుట అపాయకరమనియు అభివృద్ధికి భంగకరమనియు, అందుచే తీర్మానమును సవరణలను సమూలముగ తామెదిరించుచున్నామనియు, బలికిరి. ప్రజాశయములపై బ్రిటిషు వర్తకప్రతినిధి కేంతటి సానుభూతి గలదో, యిందుమూలమున గ్రహీంపవచ్చును. బొంబాయి వర్తకులగు దాలాల్ గారు, మజందారుగారి తీర్మానమును ఇంతత్వరలో ప్రవేశపెట్టుట భావ్యము కాదనిరి. దేశములో విద్య వ్యాపింపకబోవుటయే వీరి యభ్యంతర కారణము. స్వరాజ్యమునకు పిమ్మట గాని, విద్య విరివిగ వ్యాపింప దని వీరు గ్రహీంపలేదు. విద్యావ్యాపనము పూర్తి యగువరకు, స్వరాజ్య మాగవలసినచో, అది ఎన్నడును లభింపనేరదు. రా. బి. సి. యన్. ముద్రహ్యణ్యం గారొక విద్వితవాదమును దెచ్చిరి. ఇట్టికోర్కెను గోరుటకు, ప్రజలనుండి యాదేశ మేమయిన గలదాయని, వివడిగిరి. దేశమునందు గాఢమగు స్వరాజ్యభిలాష ప్రబలియున్నదను సంగతి సుబ్రహ్మణ్యంగారికి చెలియదు గాబోలు. వారి కొక సందియముమాత్రము లేకబోలేదు. శాసనసభ్యులు ప్రజాప్రతినిధులు గారను ఘోషను వారు విని యుండిరి, అందుచే ప్రజలకోర్కెలను వెలిబుచ్చు

ట వారు అవమానమని ఎంచిరో, లేక ప్రజలపై వగసాధింపదలచిరో, తెలియలేదు. డాక్టరు గవరు గారు మాత్రము మాతృదేశ స్వేచ్ఛ యవసరమని, ఎటుగై త్తి చాటిరి. ఇందుకు సంస్కరణశాసనమును సవరింపవలె నని తెలిపిరి. వంగరాష్ట్రప్రతినిధి యగు అబ్దుల్ కాశీముగారు, ప్రజలింకను నూతనభాధ్యతలను నిర్వహింప నసమర్థులని సూచించిరి. మితవాదు లిదివరకు ప్రజల స్వతంత్ర పాలనార్హత నంగీరించుచుండెడివారు. సుకేంద్రనాథ బెనర్జీగారి శిష్యులగు కాశీంగారిండు లకు సయితము సమ్మతించుట లేదు. సర్. కలియం విశ్వేంటు గారు జవాబు చెప్పుచు, తీర్మానమును, సవరణలను ఎదిరించిరి. ప్రజాసామాన్యమునకు హైందవశాసనసభ ప్రాతినిధ్యము వహించుట లేదని చెప్పిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వము విధజించి, పాలించుట లేదనిరి. స్వతంత్రపాలన మిప్పుడు ప్రజలకు లభించిన, బాల్ విషము సిద్ధించు నని, వీరు భయపెట్టిరి. దేశమును సమర్థించుకొనుటకు ప్రజలకు శక్తి చాలదని. కోరినమార్గులను జేసివ, గాంధీ ప్రభుత్వలను సమాధానపరుచుటకు వీలగునాయని ప్రశ్నించి, అటుల వీలగునేని నిరాకరణ వాదు లందరును శాసనసభలలో బ్రవేశించి ప్రభుత్వము నడ్డగింపరా యని యడిగిరి. సర్. విలియం విశ్వేంటుగారికి గల భీతి ఇందులో వెల్లడియైనది. పదివత్సరములవరకు, ఇందు విషయమై తలపెట్టవల దని సర్. ప్రాచు కార్వరు గారు చెలిపిరి. కొంతచర్చ జరిగిన పిమ్మట, విచారణసంఘ మేతెంచుటకు నిర్దేశింపబడిన పదివత్సరములకాలమును తగ్గింపవలె నను శాసనసభాభిప్రాయమును ప్రభుత్వకార్యదర్శి కెయింకరు పవలయు నను సవరణను, హాయిలీగారు ప్రతిపాదించగ, సర్. విలియం విశ్వేంటుగారు ఆ సవరణను కొంచెము మార్చి 1929 సంవత్సరమునకన్న ముందుగ ప్రస్తుత విధానమునుపునర్విమర్శింపవచ్చునని సూచించిరి. తుద కీసూచన అంగీకరింపబడెను. మజందారుగారు తమ తీర్మానము సుఖసంహరించికొనిరి. శాసనసభ ద్వారా, స్వరాజ్యమును త్వరలో సంపాదించుట గగనకుసును మని, తేలివది. భారతీయులు స్వీయసామర్థ్యము మూలముననే, స్వరాజ్యమును త్వరలో బడయగలరు. అందులకు, వారు ద్విగుణీకృతోత్సాహముతో కృషి సజపుట యావశ్యకము.

రాయపురము వైద్యవిద్యార్థులసభ

26-9-21 గల వ్యాయదీపికలో "విశాఖపట్టణ వైద్య విద్యార్థులు పాఠశాలకు బోకుండుట" మున్నగు కొన్ని అంశ ర్థపు "అటుల" సంపాదకయవ్యాసములో నున్న సూక్ష్మకొన్ని అవకతవక ప్రాతలను ప్రాసీయున్నాను. సంకతిసందర్భములు సరిగా నెరుగక అట్టి అన్వయములకు ప్రాతలు పుత్రికావ్యాఖ్యాన భవ్యమును యెరింగిన సంపాదకుడు ప్రాయశః విషయములు కావు.

25-9-21 చెన్నైనగరము "రాయపురము వైద్య విద్యార్థులు ఒక తురకవిద్యార్థిగారి యాజమాన్యమున కొక గడ్డ చేసి విశాఖపట్టణము విద్యార్థులపై తమకు గల నానుభూతి తెల్పుచు నొక తీర్మాన మొనరించి దానిని బ్రతికల ప్రాటించ నిశ్చయించెట" అని ప్రాయశఃయియున్నది.

25 వ తేదీ జరిగిన సభకు ఒక తురకవిద్యార్థి యాజమాన్యమునపించె ననుట కేవలము అసత్యము. ఇదియునుగాక వ్యాయదీపిక ప్రాసీనట్లు ఈ తురక విద్యార్థియే క్రిందటి క్రితవర నెలలో విశాఖపట్టణము వైద్యవిద్యార్థులలో నమ్మకమును వ్యాపింపజేసినవారని నిరూపించుచున్నది.

గతశివరాత్రి మామూల విశాఖపట్టణముకు చెల్లిన విద్యార్థులలో మహమ్మదీయవిద్యార్థి నేను ఒక్కడనే ఆరుటచేత వై విషయములు వాస్తవప్రాసీనట్లు విన్నవ మగుచున్నది.

మ. అబ్దుల్ వహాబ్ ఖాన్

వైద్యవిద్యార్థి

స్థానిక వార్తలు

భగవత్పాదా ప్రసంగసభ:— (20) శ్రీ కృష్ణ భాగవతము గారు సయనానంద చక్రమును గూర్చి హరికథా కాలక్షేపమును రాగల ఆదివారము సాయంకాలము 4.30 గంటలకు తొండమండలం పాఠశాలయందు గావించురు.

చెన్నపురి హైకోర్టు ముఖ్యన్యాయాధిపతి:—

మెయిలుపుతిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— శ్రీకాంతు ఛౌవనుటను గారిని చెన్నపురి హైకోర్టుకు ముఖ్యన్యాయాధిపతిగా నియమించి పట్టు సూకు తెలిపెను సూకు తెలిసినది మేమువాసితిమి. వారికి 41 సంవత్సరముమాత్రమే. ఇంకవరకు వీరంత చిర్నియమునక నెవరు నిదవి నలంకరించి యుండలేదు. వాటికొకడుకు హతుకులరట.

దేశాభిమాని పత్రిక.

అయ్యో, దేశాభిమానిపత్రికాభిమాని యగు దేశమిందం దేశావలంబిరావుగారు ఈమాసములో 7 వ తేదీన కాలధర్మము కొండినారగాన వారివారపత్రిక యగు దేశాభిమానిని ప్రచురించుటకు వీలులేదుగాన ప్రస్తుతము ఆపివేయబడినది. ప్రస్తుతముందు డిక్టేషనుకు అర్హింపబడినాము. అది వచ్చినతరువాత పత్రికకుగూడ డిక్టేషను పొందెదము. అట్లు సంపాదించగలిగినచో అప్పుడు ఈవారపత్రికను క్రమముగా జరుపగలగుము. అప్పటినుంచి పూర్వవిధియున్న చందాదార్లకు పత్రికలను పంపగలగుము. కాలయాపనమైనందుకు తమింప ప్రార్థింతులు. చట్టి దుర్గప్రసాదరావు. మృతికొందినవారి స్నేహితుడును.

గంపలగూడెం కుమారజమీన్ దారుగారిపై

107,108, శెక్తులు ప్రయోగించుట

శ్రీ గూడలగూడెం వెంకట కృష్ణారావు బహదూర్ గారు నుచున్న ఆ ప్రజావిధానములో పేరుపడెనవారు. వీరు సహాయనిరాకరణలంబులై ఆంగ్లపద్యవెలకు సంఘమునకు వన్నె కెక్కిన సంగారావు, వెంగళరాయలనాటికి క్రింది పునరుద్ధరణము చేసి లింగ సంస్కరణమును ప్రభుత్వముఖమున కొల్పోవుటకు నిర్దేశి. భాగ్య సత్సంగస్వరాజ్యలక్ష్మి అమ్మాయిలు చూడుచు చున్నాను. లింగ 1920 వ సంవత్సర ఆంగ్ల సాహిత్యజ్ఞాన మహాజననభివృద్ధి కలిగించి. ఈమధ్య ప్రస్తుతములో నల్లబడిన నవమాండ్రముజన సభాభివృద్ధి మహిమలకు బోవుచు దారిలో విశాఖపట్టణంజిల్లా ప్రదేశములలో తీవ్రప్రచారమును సేపి ప్రస్తుత విశాఖపట్టణంజిల్లా చెన్నై తృణితి కేంతయు తోడ్పడిరి. శ్రీరాజావారు తమ అనుచరులతో బ్రహ్మపురమునుండి ఆంగ్ల సభలెవరువారి) నిన్న రాత్రి (27 వ తేదీ) కురగా ఎక్కువెక్కు వై విషయముల ప్రాంతములకు విచ్చేయుచుండగ మంచి విశాసమునుమందు 2 గంటలు కాగా శ్రీకామాక్షిముగోడ్డు కడ బ్రహ్మపుర డిప్యూటీ పోలీసుగూపరించెంతులుగారిచే క్రి.ప్రా. కో 107,108 శెక్తులక్రింద నిర్బంధింపబడిరి. కేవలము ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునై పాటుపడుచు పేరుపొందిన జామీందారులలో నగరములకు శ్రీ రాజావారసంగీతాలని నిర్బంధించుట ప్రస్తుత స్థితులలో గొప్పవిజయముగ పరిగణించుచున్నది. ఇదివరకు విశాఖపట్టణం. గంజాంజిల్లాలు వెనకబడినవను కదంతి కలను. కాని మహమ్మదాళీగారినిర్బంధముచే విశాఖపట్టణంజిల్లా కలంకము మీపుమాసినది. అటులనే వారు నిర్బంధముచే గంజాంజిల్లా నూడ మార్గదర్శి కావారు. గంజాంజిల్లాభివృద్ధికి ఇట్టి నిర్బంధమును కలుగజేసినందుకు మా కేంతయు సంకోచము.—చేకరుప్రభు భాగ్యవరావు.

హిందీ మొదటి వాచక కవి

నిర్దవైవది ఈ వారములో ఇదివరకు ఆర్థుల నిచ్చినవారికి వి.పి. ద్వారా పంపినన్నాము. ఇదివరకు తెలుగులో ప్రకటింపబడిన హిందీ వాచకము లన్నిటికంటె నిది మెంతుగగా నున్నదని అనేకులు మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఇదివరకు ఆర్థుల నిచ్చినవారుగాక ఇంకను వలయువారు వెంటనే వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును. (వాలశివరాత్రి) గాక ఇది కొలది ప్రతులమాత్రమే ముద్రించుటవలన వలయువారు త్వరగా వ్రాసి చుకొనుట మంచిది. వలసినచో ఇట్లు వలెను.

మేనేజరు

ఆంధ్రపత్రిక

గాంధీ మహాత్ముని చారిత్రము

మొట్టమొదటి భాగము

భారతదేశమునందు ప్రస్తుత సమయమున ప్రజల మనస్సుల నాకర్షించి ఒక సంవత్సరములలోపున దేశములో మహాత్మర మగు మార్పుల కలిగించి బ్రిటిషుపాలకులను, అన్యదేశీయులను కలవరపఱచుచున్న గాంధీ మహాత్ముని చివరచారిత్రమును సంస్కరింపఁ జూరఁజూచుచున్నామే!

విద్యాభ్యాసము

మోహనదాసు కరమచాపాంధ్ర గాంధీ ఇంగ్లీషు భాషా ప్రకారము 1869 వ సంవత్సరము అక్టోబరు 2 వ తేది జన్మించెను. కాని గాంధీ మహాత్ముని మిత్రులు, బిహ్వలు, ఆచార్యులు, ఎల్లరును సామాన్యముగ నాతని జన్మదినమును నేడే యాచరింతురు. గాంధీ గౌరవముగలిగిన యొక వైశ్యకుటుంబమున జన్మించెను. ఇతని తండ్రి పోర్బందరు సంస్థానమునందు ఇరువదియైదు సంవత్సరములు నివాసము నుండెను. సంస్థానమునందు తనకయి వ్యయమునండిన కార్యములు జరుగుచుండెను గాంధీతండ్రి వానిని వైద్యముతో నెదుర్కొని తన పట్టుదలనే సాధించుచుండెను. గాంధీ తల్లి హిందూ ఆచారములను చక్కగా పాటించుచుండెను. ఇట్టిదంపతులకు మన కథానాయకుడు కడగట్టు కొడుకుడు. గాంధీ కొంతకాలము కాశీయావారులలోను మిగిలిన కాలము లండనులోను విద్య నభ్యసించెను. మహాత్మదేశముగ పేరొందుటకు పూర్వ మి త డు త న త ల్లి గా రి వ ద్ద నొక ప్రత్యయముగానెను. ఈ ప్రత్యయము ప్రతిష్ఠను వైకొనినగాని సముద్రమును దాటుట కు త్రువులేదయ్యె. పనితనమునందుండిన గాంధీ- మాంసము, వద్యము, స్త్రీలు- ఈమూటినిగూర్చి తలంపనని దృఢప్రతిజ్ఞ వైకొనెను. లండను నుగమునందు విద్యనభ్యసించి బారిష్టరు పరిక్షయందు తీర్పుదై హంబయి వెనెను. బొంబాయి యున్నతన్యాయస్థానమునం దహ్వోతేటుగ ప్రవేశించి ద్రవ్యము సంపాదించ మొదలైడగాని విశేషకాలచుప్పుట నుండినవాడు కాదు.

ప్రభుత్వమునకు వ్రోడ్లు

దక్షిణాఫ్రికా నొక గొప్పకేసుగా న్యాయవాదిగ వ్రళ్ల వచ్చెను. నెట్లొకచోటి అప్పటి భారతీయుల విస్తృతముల నును గణించుచుండెను. 1890 సంవత్సరమున అతడు గున కేరెంచెను. నేటికొని భారతీయుల పక్షమున క సాయపడవలెనను నాదేశములో గాంధీ కిటుంబుల దక్షిణాఫ్రికాకువచ్చెను. తోడిదేశీయుల మధ్య కనుక తనకైకొని పనిచేయుచుండెను. ఈ

లోపున 1898 వ సంవత్సరమునందు అంగ్లలకును బోయరులకును పోరుపొగినపుడు భారతీయులనొక చిన్నదళముగ నేర్పరిచి వాని యుద్ధములోనికి తీసికొనవలసినదని ప్రభుత్వమును కోరెను. మొదట యీ ప్రయత్నమునకు తోడ్పాటు లేక యుండెను గాని చివరకు వెయ్యిరుంది భారతీయులను నేనలోనికి తీసికొనిరి. భారత సైనికులు వైద్యముగ పోరాడిరి. అంగ్లల సేవలు గాంధీ తమ కొన్నేక సాయమును ప్రశంసించిరి. ప్రభుత్వము వారిక యుద్ధపతకమునుగూడ బహుమానముగ నొసంగిరి. నేటికొని నరడు బ్రిటిషు ప్రాంతపంపుము నొకవారిని స్థాపించి చాలకాల మాత్రమ గౌరవ కావ్యదర్శిగ పనిచేసెను. కొంత కాలమైనపిమ్మట "ఇండియన్ ఒపినియన్" (భారతీయాభిప్రాయము) అను పత్రికను స్థాపించెను. ఈపత్రిక మిగుల నవ్వ వాయకముగ నుండినను అతడు ఏర్ప వహించి సాగించుచుండెను. కొహమ్మబర్గనందు భారతీయు లసేవలు నివాసముల సేర్పరుచుకొనియుండిరి. అచ్చట స్థేగు తలసూపినను, మునిసిపాలిటీ వారుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని శ్రద్ధపువ్వుకొనలేదు. గాంధీ రోగులకొరకు కాల నిర్బంధి పనిచేయుచుండెను సాయ పడెను. ఇట్లుండ నేటికొని నొక కల్లలము సంభవించి అందు గాంధీ పాల్గొనెని తలంచి ప్రభుత్వమువారు రాతనిని చెఱసాలకు బంపికొని పోరవాటు తెలిసికొని త్వరలోనే విడుదలచేసిరి.

సాత్వికనిరోధము

విముక్తిమగుటతోడనే, గాంధీ కొహమ్మబర్గవేర తన న్యాయవాద వృత్తిని మరల సాగింప నెంచెను. ప్రాన్యవాలు ప్రభుత్వమువారు లేషియనులకు ప్రతి కూలముగ నొకబిల్లును ప్రవేశపెట్టి నిశ్చయించిరి. వెంటనే గాంధీ భారతీయాయకు లెల్లర సమావేశపఱచి దృఢముగను, వైద్యము గను నున్న గాని జయము గలుగదనియు సాత్వికనిరోధమే తరణ్యమనియు బోధించెను. ఈబిల్లున కేమాత్రము లొబడగూడదని యు సాత్వికనిరోధ మకలంబింపవలెననియు తీర్మానమయ్యెను. ఇంగ్లాండునందు అంతోళనగావింపవలెనని యచ్చటికి గాంధీ వెళ్లెను గాని యుపయోగము లేకుండెను. తిరిగినచ్చిన పిమ్మట గాంధీయు మరొకందఱు నాయకులను బంపికుటలైరి. బ్రాన్యలు ప్రభుత్వపక్షమున స్థిట్టునేననియు భారతీయుల పక్షమున గాంధీయు నొకయొడంబడిక గావించుకొనిరి. సాత్వికనిరోధాలంబన కాలమున అతడు మరలెందుమారులు చెఱసాల

శిక్షయనుభవించెను. అనేకులు కూరమగు హింసలకు లొనైరి. కొందరు మదరాసువారు ముఖ్యముగ తమిళులు ప్రాణముల గోల్పోయిరి. భారతదేశ మాంసమునునే లక్షలకొని మృత్యుములను ప్రోగుచేసి దక్షిణాఫ్రికాకు బంపెను. గోఖలేయును, గాంధీయును దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వమునుండి కొన్నివాగ్దానముల వైకొనిరి.

గోఖలే మరణము

భారతీయుల యిక్కట్లుల పాపుటకై శక్తికొనిపొరాడి పోరాడి గాంధీదంపతులు చివరకు దక్షిణాఫ్రికావరతి ఇంగ్లాండు మీదుగ స్వదేశముచేరిరి. అప్పటికే యుద్ధముప్రాంతభవర్యము 1915 వ సంవత్సరములో గాంధీదృష్టి వేలువిడచును మారెను. గాంధీ వైపితుడు, గురువునగు గోపాలకృష్ణగోఖలేమహనీయు డానువత్సరముననే స్వర్గస్థుడయ్యెను; భారతదేశ రాజకీయములను చక్కగా గమనింపవలెనని తలచియుండిన గాంధీ కీముడపాపు దుగ్గురముగ నుండెను. కాని దక్షిణాఫ్రికాలోని యనుభవమే గొప్పపాత్రమై యొప్పెను. గోఖలేస్థాపించియుండిన భారత సేవక సంఘమునందు గాంధీ సభ్యుడుగ చేరునని ప్రజలనుకొనుచుండిరి. కాని రైటుఆనరులు శ్రీనివాసరాస్త్రిగా రభ్యంతలుగ నుండ వలసిన సేవకసంఘము నందు గాంధీకి ప్రవేశ మెట్లుండును? ఎట్లులైనసేమి, గాంధీ ఆసంఘమునందు చేరుటకష్టపవలెదు. స్వయముగ నాయకత్వమునహించి భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము ను సులభముగ సంపాదించవలసియున్న యతడు మరియొకసంఘము నందు చేరుటెట్లు తటస్థించును?

సత్యాగ్రహశ్రమము

గుజరాతులోని అహ్మదాబాదున తన ముఖ్యస్థానముగ నుంచుకొని గాంధీ సత్యాగ్రహశ్రమము ను స్థాపించి నాడు. ఇందు సుమారు కంద మందికి వైగా నున్నారు. సత్యాగ్రహ ధర్మమునందు గాంధీకి విశ్వాసమున్నను, ఆశ్రమమునందు మాత్రమట్టి భేదములు పాటింపబడవు. బీదవాడును భాగ్యవంతుడును ఆశ్రమమునందు సమానులే. వారివారి పనులను వారే చూచుకొనవలెను. గాంధీ దంపతులుగాని, గాంధీ కుమారులుగాని, ఎల్లరును తమపనులను తామే స్వయముగ జూచుకొనుచు శిష్యులకు మార్గదర్శకులగుచున్నారు. ఆశ్రమవాసులు హృదయ వైర్యమును గలిగియుండవలెను. ఆశ్రమమునందు రాటుముతో నూలువడకి, ఆనూలుతోనే మగ్గములమీద బట్టలను నేసి ఆ బట్టలనే ధరింతురు. ఈ వస్త్రముల నితర ప్రాంతములకు బంపుటకు పిలువడగాని మొన్న మొన్నటి వఱకు ఉపాధ్యాయులను మాత్రము బంపుచుండెడివారు. గాంధీ దంపతుల యాదరణ క్రింద నీ యగ్రశ్రమము దినదినాభివృద్ధి నొందుచున్నది. ఈ సత్యాగ్రహశ్రమము సమర్థతనది యెట్లున నున్నది. ఇందు ఒక్క గుజరాతువారేకాక, ఇతరులు గూడ నుందురు. హిందీభాష నేర్పబడును. రాజమండినములందు నివసించుచు, పేదవారి కవ్వముల నెఱుంగని మహనీయు లీయాశ్రమము నొక్కమాట స్వయముగ సందర్శించిన వారి గర్వము కొంత వఱకు తగ్గక తప్పదు. స్వయంసాహాయ్యమే యీయాశ్రమవాసుల పరమోత్కృష్టమగు సద్దేశము. ఈయాశ్రమము నాదర్శముగ నుంచుకొని యితర ప్రాంతవాసులుగూడ అచ్చటచ్చట నెలకొన్నినారు. మన యాంధ్రదేశమునగూడ నెల్లారు పల్లిపాడు లో నొకటి స్థాపింపబడి చక్కగ పనిచేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. భారతీయులెల్లరును స్వదేశోద్ధయమునకు ఆహ్వాన రాబాదుసత్యాగ్రహశ్రమము పుట్టినిల్లని గ్రహించుచున్నారు.

కాశీ విద్యాలయసభ

సుమానొక సంవత్సరకాల మారకయుండి భారత పరిస్థితులను సాంతముగ కనుగొనెను. కొన్ని కొన్ని ప్రవేశములలో పర్యటనముగావించెను. నెల్లారులో జరిగిన మదరాసు రాష్ట్రీయ మహాజన సభకుగూడ గౌరవ ప్రతినిధిగ వెళ్లెను. ఎచ్చటకు వెళ్లినను, స్వదేశోద్ధయము, అహింసమున్నగు విషయములే ఆతని దృష్టి నాకర్షించెను. 1916 వ సంవత్సరమున సెప్టెంబరు 4 వ తేది కాశీ విశ్వవిద్యాలయ వేడుకలకు మహారాజులును, గొప్పవారును, అనేకులు సమావేశమైరి. ఆసందర్భమున గాంధీయుకయు పన్యాసమొసంగెను. గాంధీకి ప్రారంభదశనుండి నేటికవఱకును గూడ ద్వేష మన్నను, రహస్యమన్నను, మిక్కిలి యేవగింపు. అట్టి గాంధీ మహారాజులయెదుట గొప్పవారి యెదుట నాదొక మహాపన్యాసము గావించెను. అందఱును సానధాన్యుగ విశ్రమించిరి. ప్రతివారును అతని ప్రతిభను వైశ్యమును చూచి యచ్చెరువొందుచుండిరి. కాని అనిశెనెంటున్న మాత్రము గొప్పవారిలోనిగున గాంధీని ప్రశంసించు కొనుచుండ సహింపలేక కొందరితో గుసగుసలు మొదలు పెట్టెను. సభయగివని

అంతటముజూచారుదుగారు ఇందులకం గీక కరించినాన,

నా యా యోజాగూడే సరిగాదని మ
యన్నది. పోనిండు. త్వరలో ఆ సంఘము
ట జేపూరు గాక అని విశ్వసించుచున్నాను
రమున ఈ జేకనునందు నిష్పన్ను కలిగినది.
కాంతచిత్తులకు చేయుటకు విశ్వరీయాని
ప్రకటనము ను గా నిం చి కి. ఆ మె
దే పరిపాలనమును నూతనముగా ప్రారంభించె
మును గూర్చిన యొక చిత్రకథ యివట నిష్పన్ను
నున్నది. అంగ్ల జేక వ్ర రాజులకు మరతకుక అను
మీరుముగ నున్నది, "సర్వహక్ సరిరక్షకురాలు" అ
ని దానిని భావించుట భావించు కని యిప్పటి ప్ర
వలెనే చమత్కారమునకు నప్పటి ప్రధానముగలి. ఇట్లు
భావించెనుగాని జేకములోని మరతము కన్నిటికిని ప్రతిహతు
మగు నొక మరతమునకుమాత్రమే సంరక్షకురాలను నిర్ణయించుట
ని జేక భావసరికాదనియు ప్రధానముగలికి తెలిపిరి. గాన
ప్రధానముగలి ఆలిరుదమును మరతలవలించుచు మహా కాళిగానిని
కూడ న డి గ ను. ఆ మె ఆ లి రు ద ము న డిం త
మూల ము నం గీ క రిం ప లేదు. ఆ మె గూ చ న
ననుసరించి డెర్బీ ప్రభు వాప్రకటనను మరల సవరించి వ్రాసెను.
భరతఖండప్రజలపట్ల మహారాజ్విగల జాన్యములు ఆప్రకటనము
నందలి మొట్టమొదటిభాగమునందే వివరింపబడినది. భగవత్కృపా
క్షమునలన మామతవాధ్యక్షులను మేము మహాత్మాత్వముగాను
విశ్వాసముతోను నిర్వర్తించెదము అని మహారాజ్వివాసిన
జి"క్రొ" ప్రవక్తమునత్యుచితమను సంపూర్ణవిశ్వాసము మాకున్నచు
మతవిశ్వాసమునలన కలంగు చిత్తకాంతిని కృతజ్ఞతతో మేముం
గీకరించుచున్నను మాచే పాలింపబడుచున్న ప్రజలలో పెద్దరిని
గూడ మామతిమనే వారుగూడ విశ్వసించవలెనని నిష్పందించు
చున్నాము మేము వదలకొనుచున్నాము" అనువాక్యమందు
వ్రాయబడినది. ఇటులన్నను ఈవిచారణలో 2-1/2 కోట్ల
మండి అ స్వ మ ర భావములను కొన్నిటిని మామెని ప్రయో
గించుటకు ఫీ ర్మ డీ ల వ తు ము న ప్ర భు త్వము
(క్రాను) ప్రమత్నించుచుండెను. ఆభావము తెప్పరికే నేనెరు
గనగాని, మహామృతీయులని మాత్రము కావు. "ఎవరు ఏమర
మును విశ్వసించి ఏమరభక్తులను ననుష్ఠించుచున్నను మరభక్తు
ములు బట్టి ఆదరింపబడు బాధించుట జరుగదు. నిష్పాక్షికముగ
వెల్ల కామున శాన్యపరంక్షికులగుదు" రని అందు వ్రాయబ
డినది. విచారణలో చేయుదురని నేను విశ్వసించెదము. మాచే
వియవికులగు నుద్యోగుల తెప్పరును భరతఖండమునందలి ప్రజల
నుకవిశ్వాసములను పూజావిధానములగూర్చి ఎంతమాత్రమును
కనిపించుకొనగూడదు. "మిట్టకతిమించుకొనినతివ్రాగనామునకు
పాత్రులగుదురని మేము ఖండితముగ భావించుచున్నాము" అని
గూడపరంప్రాయబడినది. ఈయనద్యోగులలో మొదటియుద్యోగి
రాజుపరినిధియే అని ఆప్రకటనము నం దే తెలిపబడినది.
ఇతరుల ఆరాజప్రతినిధి అను మతి నైనకే మా మర
విశ్వాసములతోగానూ మామెని జేసుచేదిరని నేను నెలంచుచున్నా
ను. ఇతరుల మామెని జేయుచున్న యితరవిశ్వాసములు కిత్త
పృథిక్రింక యితరకేలే అగును. (మధ్యాహ్నము 2-25కు
విచారణకర్త ఫలాహారమునకు లేచెను. మరలవచ్చినప్పుడు మ
హామృదాలిగాడిటుల నుడిపిరి. ఆ ప్రకటనము నందలి కడపటి
వాక్యమును మహారాజ్విగల స్వయముగనే వ్రాసరి. కాకిభార
తీయుల యొక్కత్యమునందు మాభక్తులును శారీరకత్యమియందు
మాభద్రమును శారీరకత్యకరండు మాయలైతన బహుమానము
ను, కలవు. మేమును మాక్రింది యుద్యోగులను యామాళిరకల
ను సెరసేర్పుటకు వలయు కర్తవ్య దైర్భ్యమును మా (కారతీయ)
ప్రజలు అభివృద్ధికరకు సత్వీకృతుడో సంగుగాక" అని ఆమె
క్రిటినియండియా రాజ్యాంగవిధానమున కీ ప్రకటనము మూలము
మె ఇట్లనే మ యా లా ధార ము ని త లం క డ డు ట చే
యిరి 50 ఏండ్లకు మహారాజ్విగారి భుక్తుడు ఎద్వర్డు
సార్వభౌముడు 50వ శాస్త్రీశోక్తన సమయమున మదియొక
ప్రకటనము గావించెడి. ఇది నూతనకక ప్రాభుత్వ మని అంతు
కాకానిది నెరించెను. ఈ రెండు ప్రకటనలకు మధ్యకాలము
50 ఏండ్లలో జరిగిన విషయములను మే ముత్తమ మనస్సాక్షి
తోడను నిష్పక్షపక్షి తోడను మదింపించితిమి. పాతకులలో
పెద్దరును శారీరకవిశ్వాసములతో మహావాక్యులగుగానూ బా
ధించవలెదను. అందుల ననుదేయి. అంతయన శాన్యపరంక్షికు
లైతి. విశాగజిరతో చేయగల మరసాధికారము కల్పాచారా
ముల వగైరనింపవలెనని శాన్యపరంక్షికుల పరిపాలనయను
బడుచుండెను. అని అందు ఆరాజ్విగారు వివరించెను. శాస్త్రీచక్ర
వర్తిగారు రాజ్యాధికారమును వహించినపుడు 24-5-1910 న

(సత్యము)

రాజ్యప్రతినిధిగారు విన్నవించినము నిజమే! హైదరాబాద్
రాజ్యసభ సభ్యులను రావుబహదూరు సి. కృష్ణస్వామిరావు
గారికి శుభవార్త తెలియజేసింది.

II

ఈ విషయమును మరచిపోనితే విషయము కలిగినదని సం
తోషించుకొనలేదు. దానివలన జరిగిన పక్షిఃకర్మము తిన్నది
యని నగ్రంపజాలము. వ్యభిచారమును నెరిపించియు, ఏమియు

ఆకాలమున పడేట్లకొకసారి బనేరయ్యగారి గ్రామవా
సులు క్రీస్తుబిలిమున నాటికరూపమున కుదయిరి. స. 1870
200 న కలవాటికమును కుమార్తె అయ్యార్ గారు ప్రాచీనమున ప్రద
ర్శించి, దా ని వి చూ చు ట కు ల క్షణిక లది ప్రబలు
జ్జనము మ న మి క్రు డు పై ర ము కలవచ్చున
మును నాటికరూపమున చూచుటకు ప్రసిద్ధులగు
క్రీస్తుమున చూచుచు ఎటుల ఆనందించును. దీనిని ప్రజ
గారు కన్నులారచూచి, భగవానునివలె ప్రకటించుట నుటకు
గాను ఇట్టి నాటిక ప్రదర్శనములే ముఖ్యముగా వుంటిని కలగవను.
వెంటనే ఆనాటికమును ఇంగ్లీషునకు తర్జుమా చేసి ప్రకటించెను.

గాంధీ దేహాతుని సంచారము

పశ్చిమాంధ్రమండలములు

(మా ప్రత్యేకవిలేఖకుడు)

23 23 23

కడవు, సెమెంటు 288.....పునరుద్ధరణ రమ్యముగ ఆ
లంకరింపబడినది. కడపపాగులు సభ జరుపుటకు మంచి ప్రయత్న
ములు చేసి గాని చాచాపు లోని వేలమంది వచ్చియుండుటచే
288.....కాలము సభయందు కొంచెము జల్లరిగ నుండెను. అట్టి
జరుగుచున్న ను మహాత్ముడు ఓమనివారణమునకు భననహా
యము శేయకలయునని ప్రజలను కోరినది. కొద్ది మొత్తము మా
త్రమే వనూలయ్యెను. స్వాగతిస్మరములు పద్యములు మున్నగు
పని సగువులు ముగియగనే మహాత్ముడు పరస్పరింప మొదలిడెను.
మొదట గుడ్డలో మాట్లాడినది. పిమ్మట ఇంగ్లీషులో మాట్లాడినది.

మహాత్ముని ఉపన్యాసము

మనము సన్యాసప్రముఖులలో పద్మములలో కాలహరణము చేయుచుండటం మిగులవ్యవసరముగనున్నది. ఈసంపత్సకము ముగియుటలోఁగల పంజాబుభూమినుసమ ప్రతికారము చేయవలయుననియు, స్వరాజ్యము సంపాదించవలయుననియు, భిలాపకులనువ్యవహరించవలయుననియు, అశీసోదరులు మున్నగు నిష్పంధింపబడిన మహాత్ములను విడదలచేయవలయుననియు మనము తీర్మానించుకొనిన మనలో డట్లుతాటులేకున్న ఈపని ఎట్లు చేయగలము. ఈ సభ మనకాధ్యక్షకై స్వయంత్ర తెలియజేయుచున్నది. ఒకగంటకాలము మనమందరము వృథాపరిచితిమి. అట్లుచేయక మనమందరము యీగంటసేపు పూర్వవడికిన ఎన్నియోవేల రూపకముల సంపాదించి ఆకలిచే నాధమముచున్న ఔషధదోషములందుండు మనసోదరుల కెంతయో సహాయమొనర్చియుండుము. ఇట్టికాధ్యక్షకై లేకున్న స్వరాజ్యసంపాదనము మిగుల కష్టమగును. ఇచ్చటివారు స్వరాజ్యసంపాదనమునకై పాటుపడుటలేదు. స్వదేశికరకు మోచుచేయకలిగినంత సహాయము చేయుటలేదు. ఇది నాకు దుఃఖకరమగు విషయము.

అప్పుడు పై నాకు అభిమానము.

అంధ్రదేశమునందలి నాయకులు ప్రభాతక్షిప్తి క్రోడీకరించి, బట్టికమునామము కాలమున గరుగునట్లు చేయవలెను. అంధ్ర దేశపుపటలై నాకంఠయో ప్రితకంఠని నేన్ని పర్యాయము లావ్రాసినాను. నాకంఠయగుదల అట్టిప్రితియే యున్నదని తిరుగ చెప్పుచున్నాను. మనముచనవచ్చులగు స్వాధీనమునందుంచుకొనక పోయినచో దౌర్జన్యము నెట్లెదుర్కొనవలయు? సన్మానసంఘ మువారు, స్వగంధనేవకులు, ప్రజాసమూహము తాము కాన నోల్లంఘనమునష్టించుటకు ఆసక్తులని తానే ప్రకటించిరి. మీరు కాక నోల్లంఘనమునకై దృష్టాంశకమిటీవారి అనుజ్ఞ కోరినచో నేను సుప్రార్థముగ మీకోరికను ఆహ్వానించగూడదని వాదించెదను. ఈజనసమూహమునందు అయిదారుగురు దురుద్దేశముతో దౌర్జన్యమునకు క ద ం గ యుండినచో రక్తము ప్రవించి యుండును గదా. వెనుక నే బాధ్యునివానిలేఖకు లివిషయము దేశమంతయు వ్యాపించునట్లు తుడిచివార్తల సంపి, మీరే నాస్వ రాజ్యమున కర్తులని నిశ్చించి యుందురు. ఇంత చిన్న జనసము హమునందే మనము కాలము స్థాపించుటకే పోయిన 30 కోట్ల జనసమూహము నెట్లు కాలముగ ముంచుకొనవలయు.

అయినను దేవుడు మనపక్షమున నున్నాడు. దైవము
యమకల్లనే ఇంద్ర విజయమునకు నాంశ్యలెగిరితిమి. అయినను
మనము దైవమును సమ్మి ఘనప్రహరము మొనర్చుచియెడల
బాధిహీనులము, కృతస్మృతియయ్యెదము. కావున మనము మన
కత్తలను ప్రోదోకించుకొనవలెను. బౌద్ధవ్యంహిత్యము, స్వదేశి,
హిందూనానామృదీను నికమ్యము మున్నగు విషయములపై
నా అభిప్రాయములు ఇతరలతో ప్రకటింపబడినవి, ప్రకటింప
శక్తునగునను.

[illegible]

కృష్ణుడు సేవకులు ఆధగణములు వసూలుచేయ మొద
తెడితే, ఆ సేవకులు ఉంగరములు, మురుగులు మున్నగు నవి ఇచ్చి

నేసిరి. కడప పాఠుల ఏర్పాటులు చాలావరకు బాగుగా నుండెను. గాని జనసమూహము అధికముగ నుండుటచే నభి శాంతముగ జరుగలేదు. మహాత్ముడు, సోపానిగాయ మిగుల వినుగు కొనినట్లు కనుపడినది.

కృత్తికాతిథి గంటలకు బొంబాయి మెయిలులో మహా
 తృడును అతని యనుయాయులును తాడిపత్రికి వెళ్లిరి.

కాడిపత్రి

మహాత్ముని యుతన్యాసము

ఈ దినము కాలచారణముధికమైనది. కావున ముఖ్యమైన విషయములగురించి కొంచుముసేపు మాట్లాడెదను. భిలాభతునము న్య పరిమితిగ్రహించి, భైషివదిన నాయకులకు విముక్తిచేసి స్వరాజ్యము స్థాపించవలయుననిన యీక్రిందివిషయములను మీరు గమనించవలెను. జిల్లాకార్యగమనంపుమునకును మీకునుగల భేదములను పరస్పర రాజీ కుదుర్చుకొనవలెను. ఇచ్చట ఔను మధికముగ నుడుదులుచే తన్నివారకాళ్ళమై మీసర్వశక్తి వినియోగించవలెను. హిందూ మహమ్మదీయులు వికమత్వము గలవాడై ప్రవర్తించవలెను. ప్రభుత్వమువారు దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పుచుండినను కాలముగనడవలెను. విదేశవస్త్రములను స్వీకరించిన పంపవలెను. తేకున్న అగ్నిహోత్రునకు ఆహుతిగ నియ్యవలెను. మీలో ముసలివారుగాని, ధనవంతులుగాని దర్శిదులుగాని, వకేళ్లుగాని గుమాస్తాలుగాని, స్త్రీలుగాని, పురుషులుగాని, ఓరువారనక కిందరు రాటుము త్రిపుట విధ్యుక్తధర్మముగ గ్రహించి స్వదేశవస్త్రమును అవలంబింపవలెను. జాదము త్రాగుట వ్యభిచారమున్నగు వ్యనములను విరక్తజింపవలెను. మీ పంపనను సోదరులను అపమానపరచు బ్రాహ్మణులు ప్రాయశ్చిత్తము చేసికొనవలెను. బ్రాహ్మణులు లోకమునకు సేవసేయుటకు పుట్టినవారు. బ్రాహ్మణులకు సేవాధికారము మూలమేయున్నది.

ప్రజ్ఞావంత మగు యీశివాశీసి నదీప్రభావస్థానమునుండి చెప్పుచున్నాను. ఈ మాట నిజము. నేను చెప్పినట్లు మీరుచేసిన చోమనము యీ సంవత్సరము ముగియఁజూపల స్వరాజ్యము స్థాపించి, భిలాభతునువస్య పరిష్కరించి మనమిత్రులను వైదు నుండి విముక్తుల జేయగలము.

సోబానిగారి యుపన్యాసము.

అజదునోబానిగారు ఉరుదుభాషలో ఇట్లుపద్యసిందిరి
గారు నాకోసంగినవ్యాకరమునకు కందనములు. ఈవం
ద్యములు హృదయపూర్వకముగ నిచ్చుచువిగాఢు. మనము చేయ
దలచిన కార్యము మహత్తగమైనది. యుద్ధము చాలగొప్పది. మన
కత్తి మిగుల స్వల్పము. స్వరాజ్యముకోగమను, బిలాభముకోగ
మను మనము బ్రతిష్ఠాప్రభుత్వముతో యుద్ధము చేయమొనరిడి
నాము. ఇంకను వ్యవధి మూడుమాసములు మాత్రమేయున్నది.
ఇట్టిసమయమున సన్యాసవ్రతములు, పద్యములు, పుష్పములు,
ఉత్తరగింపులు ఆరాట్టములతో కాలము వృథాపుచ్చుచున్నాము.
నిన్న నేడొరిగినకథనముమాడగ నారు మిగులచింత కలుగుచు
న్నది. ఇచ్చటమాటలు. అధికము పని స్వల్పముగ కనపడుచున్నది.
మహాత్ముని అగమనము తెలియకనే అందరు భద్దవస్త్రములు
కొనుచున్నట్లు కనుపడుచున్నది. ఇట్లు చేయుట మహాత్ముని
మోసపుచ్చుటగాని అతని ధర్మ సత్య ఆదర్శమును అపరిచించుట
కాదు. ఇంతప్రచురదయార్ద్రహృదయముగల మహాత్ముడు నాయ
కుడుగ నుండక నావంటివాడే నాయకుడుగ నుండిన ఇట్టిసభలు
జరుపుట నిలిపివేసియుండును. మహాత్మునిసంబోధము విారు సం
పూర్ణముగ గ్రహించలేదు. ఎల్ల పక్షుడు విారు స్వదేశేవస్త్రముల
ధరించవలయునేకాని మహాత్ముడు రాగానే ఆవస్త్రములను కట్టు
వారు; పోగానే వేరువస్త్రములు కట్టుట ఎంతమాత్రము ధర్మము
కాదు.

రాత్రిముగియవచ్చుచున్నది. శీఘ్రకాలములో తెల్లవా
రును, స్వరాజ్యభాను డుదయించగలడు. అయితే మీరు సోమరు
లై కూర్చోవడము నాపవదు. మహాత్మునివీధి మూఢభక్తితో
స్వరాజ్యము పొందజాలము. కార్యసాఫల్యమునకు పునఃప్రయ
త్నము, ఈశ్వరానుగ్రహము తెండును అనవరతము. మనభర్తృము మ
నము నిత్యహింసచలెను. మీరు వడవటంబును దుష్కారము లేదు,

అహింసయం దుత్సాహము లేదు. ఆర్థానారము

దువతేదు. ఇట్లు వానరులవలె మనము పనిచే? _____
మునుండి విముక్తులము గాము. మిగిలిన పురుషులను లోకానైది.
నకు గడంగవలెను. ? (ప్రాణముల

ఉపన్యాసము ముగియగానే విదేశీయులది హాస్య
చేయబడి దహింపబడెను. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఇఖలేయును,
భనము వనూలు చేయబడెను. నివాహన

పిమ్మట మహాత్ముడు శ్రీలనాథకు
మహాత్మునకు స్వాగతప్రతిము సమర్పించిరి. మహా

ప్రతిమనుగురించి మాట్లాడి త్వరనివారణమునకు అనురాగి
కోరెను. అనేకులు తమ ఆభరణముల నిచ్చి నేసిరి. 1వ అధ్యాయము.
ప్రభువులు వనూలయ్యెను.

మహాత్ముడు సిబ్బందితో ఈవేళ ౪ గంటల పడితే
కర్నూలుకు వెళ్ళిరి.

తాటిపత్రి సెప్టెంబరు 29:— సేటిదినము ఉత్తయం 5 గంటలకు మహాత్ముడు సిద్ధిపతి తాటిపత్రి చేరి. 3 గంటలకు మునిసిపలంభనమునద్ద పురపాలకసంఘమువారి స్వాగతభక్తము ను పుచ్చుకొనిరి. అప్పటికే ఆలస్యమైనందున మహాత్ముడు దీర్ఘ ప్రస్థానవియ్యదలంబుకొనలేదనియు, మునిసిపలుసంఘసభ్యులు ఈఉద్ద్యమమున కెట్లునశాయముచేయవచ్చునో గలింపినదినము ననే రాను చెప్పినననియు అప్రకారము చేయటయ్యుక్తమనియు ముడు చెప్పెను.

పిమ్మట ఉత్తరపిఠాకేనినది ఇసుకలో గొప్పసత్ బలిగెను.
40 లేక 50 వేలమంది ప్రజలుచచ్చియుండిరి. సన్మాననంఘము
వారి పర్యాయులు చక్కగానుండెను.

ఒక స్త్రీ సభ గూడ జరిగెను. అందఁవారులు తమయాశ్రయముల స్వరాజ్యానికి కర్షించిరి. ఇద్దరు బట్టల ప్రదర్శనము జరిగెను. ఏబదివేలమంది ప్రజల కన్న దాముచేయుట కోర్పాటులు జరిగెను.

కర్నూలు జేరుట

(మా ప్రత్యేకప్రతినిధి తంతివార్త)

కర్నూలు, సెప్టెంబరు 30:— మహాత్ముడు కర్నూలుకు వచ్చి మహాత్ముడు ప్రజల సేవచేయుట వారి ముఖసందర్శనము గుంపులు గుంపులుగా చేరిరి. గుత్తి, గుండుకల్లు ప్రేమ నులలో మహాత్ముడు, మాలానాగరలు స్వదేశి, అహింసను గురించి ఉపన్యసించిరి. విన్న రాష్ట్రాధిపాచలం ప్రేమనులో ప్రజల సమూహము వివేకముగ వెదికి పోయెను. మహాత్ముని విశ్రాంతికి భంగము గలిగి చ ప ల ద ని వేం క ట పు య్యగాను ప్రజలనందరిని వేడుకొనిరి. వారు శాంతముకలిగియుండిరి. మహాత్ముని రయిలుపెట్టెను పుష్పములు, పతాకములు, తోరణములు మున్నగునానితో నలంకరించిరి. కర్నూలు ప్రేమనులో వారికి అత్యద్భుతమైన స్వాగత మిచ్చిరి. పురమంతయు సాగసుగ నలంకరించబడినది. కర్నూలు స్వాగతము చక్రవర్తికిచ్చు స్వాగత మనవచ్చును. పురపాలక సంఘము ఇతర ప్రజాసంఘములు సన్మానప్రశ్రములను సమర్పించెను. మేడం వెంకయ్య శ్రేష్ఠిగారిని అభినందించవలయును. కర్దరు వస్తుధారణము విశేషముగ నుండెను. ఈదినము మహాత్ముని జన్మదినము గాన సభారంభమున వేదాధ్యయనము, ముసల్మాను ప్రార్థనలు జరిగెను.

హరిసర్వోత్తమరామగారి తంజీవార్య

మహాత్ముడు కడపనుండి బయలుదేరిరాగానే, కడపలో నలుగురు నాయకులను ప్రభుత్వమువారరెట్లు చేసిగట్లు తెలియుచున్నది. వారిని అభినందించవలయును. భావికాలము నిట్టిబాధల కోర్పుకొనుటకు మనమంతరము సిద్ధముగా నుండవలయును, అహింసావ్రతమును వదలకూడదు. నిష్పంథములు హెచ్చేకొలది, మనము కాంతిచిత్తులై అధికారులకు విషయపూర్వకమైన విభేదముచూపి, కారాగృహములకు వెళ్లవలయును. స్వదేశీవ్రతావలంబమును పదలకూడదు. దత్తమండలము లీ వ్రతావలంబమునకు తగియున్నది. పలుకుబడిగల మహానీయులు, ముఖ్యముగా కాటకస్థలము లందు రాజములను ప్రజలకిచ్చి త్రిష్టుమనవలయును. ఈ కార్యమునకు నేను వలయు ధనమును ఇయ్యగలవాడను. ఈపనిచేయుటకు ఇష్టముగల నాదత్తమండలముల మిత్రులు నాకు బంధి చిరునామాకు తంతివార్తలను బంపవచ్చును.

కడపజిల్లా క్వార్టెసు ప్రచారకులు రామమూర్తి వీరభద్ర
రావు, పున్నయ్యకామ్రై శ్రీరాములు నిష్పందించబడిరి. హర
తాళములు లేవు. శాంతముగ నున్నది.

అగ్రహారమున కెట్టియో యెఱుంగని మహానీయము కియ్యమగుచు నున్నప్పుడు గురుగలనను కలవనవలెను. వాస్తవమున నెఱుకవలెను. తరువాత పుత్రకలన సమాధానము బంపెను. అప్పటిలో దేవతలను స్వరాజ్యము, జాతీయవిద్య, యనువిద్యలో ప్రజలను విద్యార్థులను ప్రమింపజేయుచుండినందున యా సర్వ యంతటితో సమసిపోయినది. కాని నేటివరకు నాడును గాంధీ యొక్క దూకు భక్త్యుభావమును వీడదనియు, ఎట్టి విపరీతములైన నీ పద్ధతినామిదియే దిగ గలదనియు కనుగొనగలిగిరి.

భారతదేశానుభవము

1916 వ సంవత్సరాంతమున విహారు రాష్ట్రములోని నీ చిట్టోట యజమానులు తమ కూలివాండ్రును హింసించుచుండిరి. గాంధీ బూ విషయములను స్వయముగ విచారించుటచే మోతి హరిజై వెళ్ళెను. మేజిస్ట్రేటు రాకూడదని యుత్తరప్రదేశ్ ను ధిక్కరించి వెళ్ళి యన్ని విషయములను కనుగొని ప్రకటించెను. ఇందుకు ఫలితముగ నొకవిచారణ సంఘ మేర్పడి కూలిల కష్టములు తొలగెను. వీహారు కాసనధలో ప్రభుత్వమువారు తమ పోరబాటును తెలుపుకొని గాంధీ సాయమును ప్రశసించిరి. 1917 వ సంవత్సరాంతమున తెయిరాలో కాటకము సంభవించి రైతులు తమ సర్వస్వమును విక్రయించుకొనుచుండిరి. ప్రభుత్వముకు పన్నుల చెల్లింపవలదని గాంధీ వారికి బోధించెను. వారును ఆలాగుననే సాత్వికనిరోధ మనలించిరి. ప్రభుత్వమువారు పిమ్మట సరియైన మార్గమునకువచ్చిరి. అహమ్మదాబాదులో యంత్రాలనుగ్రహించుటను, పనివారికిని అభిప్రాయభేదములు గలిగినపుడు ఇతడు పనివారిపక్షము వహించెను. కొన్ని దినములు పాపవాసముండెను. వెంటనే వివాదములు సమసిపోయెను. ఉపవాస మహాత్మ్య మన నిట్టిదిగదా!

కాంగ్రెసు-ముస్లిములీగుల తీర్మానముల ప్రకారము సంస్కరణముల నొనగపరచని మాంటాగూ-మాతెన్ లోరువు భారతీయులు అక్షులకొలది పుస్తకములలో సంకేతములజేసి మాంటాగూచించెను. వీనిని గమనించి కొంత

సంబంధి
సాదించ

ప్రజలు సంతోషపడవలంబించిరి. పంజాబులోని యధికారులు ప్రభుత్వ కేరకట్ట నుద్దమించిరి. అల్లలులు జరిగెను. తరువాత దయచేసేనాని మున్నగు వారి యధ్యక్షములు దేశమున పక్షితముజేసెను. ఈలోపుగ యధ్యక్షముగి సెను. యధ్యక్షు జరుగుచుండిన కాలమున 5-1-1918 నాడు లాయరుబార్ జురు ముసల్మానుల కొనగిన వాగ్దానము చెల్లుబడికాలేను. ప్రేము, స్థిగ్న రాష్ట్రములు తుర్కీదేశమునుండి నేరుపియడి గ్రీకులస్వాధీనము చేయబడెను. అరేబియాను, తుర్కీకిని సంబంధము లేనివిచేయబడెను. తుర్కీ సుల్తానును ఇందుమించుగ వికలాంగునిజేసిరి. భారతము సల్మానుల కాశాభంగముగలిగెను.

సహాయనిరాకరణము

పంజాబులో వధింపబడినవారిలో హిందూవులును, మహమ్మదీయులునుగూడయుండిరి. పంజాబు దురంతుములు జరిగిన కొలది మానములకే కిలాఫతుగూడ యాలాగున విచ్చిన్నమయ్యెను. ఈరెండు సమస్యలు పంజాబు, కిలాఫతు - హిందూమహమ్మదీయసభ్యులకు జేయునొనగినవి. కలకత్తాలోగూడిన ప్రత్యేక కాంగ్రెసును, నాగపురమునందుగూడిన కాంగ్రెసును, ఈ రెండుసమస్యలు తృప్తికరముగ పరిష్కారమగుటకును స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకును ప్రభుత్వతోటి సహాయనిరాకరణ మవలంబింపవలెనని తీర్మానించెను. ఆ తీర్మానములనుగరించి గాంధీమహాత్ముడును, ఆలీసోదరులును దేశమందంతటను పర్యటనము గావించి మొదలిడిరి. కిలాఫతు సమస్యపరిష్కారమే స్వరాజ్యమునకు మార్గమని గాంధీమహాత్ముడును, స్వరాజ్య సంపాదనమే కిలాఫతు సమస్య పరిష్కారమునకు మార్గమని ఆలీసోదరులును తెలుపుచున్నారు. దీనిని బట్టియే ఆలీసోదరు లెటుల స్వరాజ్యస్థాపనముకై యుద్విహారుచుండిరో తెలిసికొనవచ్చును. కిలాఫతు ప్రాముఖ్యతను గూర్చి గాంధీ యెట్లు అభిప్రాయపడుచున్నాడో చూడము. “కిలాఫతు సమస్య పరిష్కారమునకు స్వరాజ్యసంపాదనమే గులభ, శిష్టు, మార్గము. బాధితులగు తురుష్కులకు సహాయము చేయుటకు భారతీయులు తమకేని విజృంభింప జేసికొనటయేముఖ్యమార్గము. భారత దేశమునకాలమున ఆదేశమునకు సహాయముజేయుటకు తుర్కీదేశమునందొకసంధింపక తప్పదు. పక్షున్నాలోగిరినతోడి బీదవానికి సహాయముచేయవలెనన్న, రెన పక్షు వాతమును కుదుర్చుకొని ప్రయత్నించుట దక్కదు రియేమి చేయగలదు? కాని, నిరాకరణ తోటి యవసరమును గానిప్పుడదు. కాంగ్రెసు కార్యక్రమము కిలాఫతు విషయస్థితినితెల్లంపగలగు చాగున నేర్పాటుచేయబడెను.

నిర్వేలత్వము

కిలాఫతు సమస్య పరిష్కారమునకును, స్వరాజ్య సంపాదనమునకును తనతో కలసి పనిచేయుచుండిన ఆలీ సోదరులు నిర్వేలంబ జడగనే, భయపడెనా? వారిని ప్రభుత్వము వారికి చిక్కించెనా? వాల్తేరులో హాలనా మహమ్మదాలిగారు అరెస్టు చేయబడినను, మహాత్ముడు ప్రేమను వెలుపల అప్పుడే వెళ్ళి యు పన్యాసమిచ్చెను. కాంతెను వహించి యుండిన. అప్పుడే రైలు బండిలో కూర్చొని యంగు ఇండియాకెట్లు వ్రాసెనో చూడుడి. “తాను (మహమ్మదాలి) స్వయముగ కాంతెముగ నుండుటయేగాక శక్తికొలది జయప్రదముగ, నితరులయందును కాంతెమును నెలకొల్పినట్టియు, సుగుణ సంపన్నుడైనట్టియు మహానీయుని ఒక అహంకార పూరితమగు నధికారి “సత్త్వవర్జన కలిగి కాంతెమును కాపాడుట” కని అరెస్టు చేయుట హాద్యముగ నుండలేదా? అక్రమ ప్రభుత్వమునందు సుఖించుచు-చెరసాలయందు దక్క-రావులేదు..... మాలనా మహమ్మదాలిని నిర్వేలించి ప్రభుత్వమువారు కిలాఫతును నిర్వేలించినారు. సోదరు లిరువురును కిలాఫతు ప్రతినిధులు. సోదరుల భావములను తాము నిర్వేలించి బాలకుంఠిమని ప్రభుత్వమువా రెట్టుకేలకు కనుగొన గలరు. ఇందుచేత కిలాఫతోద్ద్యమము మరింత తీవ్రగతి నడచును. సోదరుల కాశ్యాత్సాహములు ప్రతిహేందువులందును, మహమ్మదీయుని యందును నెలకొనును.” కరాచీలో జరిగిన అఖిల భారత కిలాఫతు సభయందు ప్రభుత్వమువారి నేనలోనున్నము సల్మానులకు దుష్ప్రేరణ గలిగించి తీర్మానమునందు సాల్మాని నందులకుగదా అలిసోదరులు అరెస్టుచేయబడి నేను కరాచి మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో విచారించబడుచున్నాను! గతవారము నందు తిరుచినాపల్లిలో మహాత్ముడు పర్యటించుచు, ఆలీసోదరుల భావములతో తానేకీర్తిచించెననియు, ముసల్మాను సైనికులు తమ మతమునకుహానికలిగినప్పుడు ప్రభుత్వమువారికి సహాయ మొనగగూడదనియు స్పష్టికరించి చెప్పెను. సమయమున కక్రమజుతవచ్చు నట్టిదియే సభ్యతయనబడును. ఇంతయేల, ఆలీసోదరుల కేసుని చారణ ఆతనిని కలవరపెట్టును గూడలేదు. కరాచిలో విచారణ జరుగుచున్నది. మహాత్ముడు నేడు పచ్చమాల్ల ప్రదేశమున పర్యటన మొనర్చుచున్నాడు.

సాధనములు

జెజవాడలో మార్చి 31-వ ఏప్రిలు 1 వ తేదీలలో గూడిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు గాంధీమహాత్ముని మాడేశానుసారముగ గావించిన తీర్మానము సఫలీకృతమయ్యెను. సభ్యులుజేరిరి. రాటుములు నెలకొల్పబడెను. కొటి రూప్యములకన్న యధికముగనే వసూలయ్యెను. ఇక మహాత్ముడు స్వరాజ్యసాధనమునకు ముఖ్యముగ నాచించు మార్గములు రెండుమాత్రమే మిగిలి యున్నవి: ఆ వి ఆ హింస, స్వదేశీ. ఆ తద్వీధి రెంటిని సమన్వయ చేయుచున్నాడు. నిరోధమార్గములు తీవ్రముగనున్నను, అహింసనుగూర్చియు, స్వదేశీనిగూర్చియు, కఠినమగు నాడేశముల జేయుచున్నాడు. “(1) కచ్చెకు కాండ్రవివరముగూడ దౌర్జన్యమునకు గడంగగూడదు. (2) ఎంతటికీతిగోనైనను హిందూ-ముస్లిముసభ్యులను కాపాడవలయును (3) లంగ్లాతోనైనను తృప్తిపొంది విదేశకర్త్రువులను విహేష్కరింపవలయును.”

అహింస

ఆలీసోదరుల రెండుచేయబడినతరువాత అంబేద్కరయనలు మహమ్మదీయులలోచేసెన్నను, గాంధీమహాత్ముడే మహమ్మదీయోద్ద్యమమునుగూడ నడుపుచున్నాను. అనదేశమునందును, పచ్చిమాల్ల ప్రదేశమునందును, అతనితోగూడ మహమ్మదీయనాయకుని యొకని వెంటబెట్టుకొని పర్యటనమొనర్చుచున్నాను. కరాచిలో కిలాఫతు నాయకులు సమావేశమగుచున్న విని, మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేకముగ నుపదేశించి సందేశమును బంపినాడు. ఆసందేశమునందు మహమ్మదీయుల కొఱకును కిలాఫతు కొఱకును పరితాపపడుచు ఆహింసావ్రతప్రాముఖ్యతను మరల మరల ప్రకటించెను. “మనమందఱమును వారి వియోగమునకై నగని ఘోషింపట యవసరము. సోదరుల నెరుగనివారు మాత్రము విచారమగుటలైయుండును. సన్నిహిత ప్రేమాన్నుల స్థూల దేహము మన నల వీడినను, ఆత్మను నతోనే యుండు నని మన మతగ్రంథములు మన మత బెల్లుచుండుటలేదా? సోదరుల యాత్మ మనతోనుండుటయేగాక, వారు మహమ్మద్యుండే భగ్యమును, ఆశను, శక్తియు కలుగజేయుటకంటె, కష్టమునొందును నెక్కువ దేశసేవ చేయుచున్నారు. మనలో ననేకు తెమ్మ-చక్రముల బొందుకొలదిని ఆకామి తాగ్ధమును సమీపించినవార మగుచును, మీయుద్ద్యమమును, నాడియేయని భావించితిని. మీలో మహానీయులు తెలిసినటుల, కిలాఫతు అంగుమైనది. తురుష్కులకొకట మీరు పోరాడుట

వలన, మీరుత విశ్వాసములోని యాధిక్యతను, నిర్వేలత్వమును సముద్ధరించుటకై మీరు ప్రయత్నించుచున్నాను. మనయుద్ద్యమము అహింసమీదనే యాధారపడియున్నది. ప్రభుత్వమువారి కట్టుగాక దౌర్జన్యమే శత్రువుగుచున్నది. అహింసమార్గము మానోపాక్యాదు కర్మలయందు నిర్వేలముగ నుండవలయును. అహింస మీకావశ్యకముగ నుండుటచే నష్ట మేమియునులేదు. మన యహింసా కార్యక్రమములో మనకు పూర్తివిశ్వాసముండవలయును. ఇప్పుడు అగ్రహారుకు ఎక్కువకారణము గడు. కాన నిప్పుడే ప్రతిమహమ్మదీయులను అహింసవలన ఈసంపత్తిగములోపుగ జయుగాంచగలమని గ్రహింపవలయును.”

స్వదేశీ

మహాత్ముడు స్వదేశీ ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి పలు మారు పలుకుచుండును. బట్టులు తగినన్ని లేనపుడు, లంగ్లాతో తృప్తిపడి యుండవలెనని నుదాహరణయగు చెప్పెను. దక్షిణ బెంగాల్లో నెల్ల చెప్పెను. సామాన్యముగ ననేకులు చెప్పవని యొకటి, చేయునది మరియొకటి. తోడిదేశీయులకు విభిన్నపూర్వకముగ బంపిన సందేశమునం బిట్లులగు. “నేనే దృష్టాంతరముగ నుండుటకై అట్టోబరు 31 వ తేదీ వజ్రకేసను, టోపిని, అంగరథాను తీసివేసి, ఒక్క అంగవస్త్రముతోను, దేశానందక్షిణాగ్రమెప్పుడేని యొకవైగుడతోను నుండును. నేనెహమ్మను జేయుటకు కాగణము, నేనే యనుసరింపలేకుండ నలచు నెప్పుడు నిచ్చియుండనందునను, నేనే మార్గము జూపి విదేశకర్త్రువులను విడనాడలేని వారికి యిట్లు జేయుట సులభమని దెలుపుటకునై యున్నది. ఈ విదేశకర్త్రు ముఖ చిహ్నముగ నుండుట కవసరము. ముఖ్యముగ మాదేశీయుల (గుజరాతు) నిరాచార దిత ఖోదేశాములు గలిగియుండుట దుఃఖనిచ్చాముగ బరగజేరి పబడుచున్నది. సంవత్సర పరిసమాప్తి సమీపించు కొలదిని, ఇంకను స్వరాజ్య విరహితముగ నుండుటకూడ మనము దుఃఖములో మునిగియున్నామని బాగుగ కళ్ళకుచున్నది.”

మహాత్మ్యము

మ్యాయించియా పుత్రకతు వైవాక్యత్వము లాశ్చర్యము కలిగించెను. సామాన్యులచే గాంధీమహాత్ముడుగూడ యానదేశించి యుండునని తలచిన పుత్రకతు, అశ్చర్యము గలుగరా? లంగ్లా ధరించి వైయుత్తరీయుమలేని గాంధీని ఒక యతివారి పండ్లకిలించుచున్నట్లు మున్న - పుత్రక, ప్రత్యక్షమైతే, ఈలాటి ఎక సక్రమ ల కల న, ఎకసక్రమ లాచువారి సంకుచితస్వభావమే ప్రవర్తనమగును గాని గాంధీ మహాత్ముని మహాత్మ్యమునకు కళంకముగలుగదు. వెలుగుచుండు మైత్రువత్తి నెంతకదలింపనంతప్రకాశమానముగ గలిగిల్లిను. ఇంతయేల! నిరాకరణోద్ద్యమము సాగించుచుండినందులకు మితవాదులు కొందరు మహాత్ముని యాక్షేపించుచుండినను, బులుగనకడించుకదేని వారి నాక్షేపింపలేదు. మితవాదులనుదేపించి ప్రత్యేకముగ ఈసందర్భము జూకె-క వేసి యంగు ఇండియా పుత్రక యంబిట్లు వ్రాసెను: “ప్రియమిత్రులారా, మితవాదులని కృతహరింపబడుచుండినవారి మధ్యనెగిరి తీయమునవసినను, మీతోటి యభిప్రాయభేదముల గలిగియున్నందులకు నాకు మిక్కిలి విషాదము గలుగుచున్నది. పరిస్థితులవలనను, స్వభావమువలనను భారతదేశములోని యేకాత్మపక్షమునకును నేను సంబంధించిన నాడను గాను. వాదాబాయికానోడి, గోఖలే, త్యాగ్జి, మెహతా మున్నగు పేర్లు గాడేవాని కత్తివలె యుద్విహారు పనిజేయులయట్టిది. దేశాభ్యుదయముకై పనిచేయుటలో మీరు జాతీయవాదులకన్న వెనుకబడిదాచని నేనొకరింపను. జాతీయవాదులకున్నంతెవచ్చునో, చులుకుదనము, సాండిత్యము మీకుగలను. ఇంకను కొంచెము జాత్రికే యుండిన యుండునెనా?”

భాగ్యము

కావుననేగా భాగ్యములుగాని భారతీయేతరులుగా. మహాత్ముని స్వభావమును శంకింపబడవలెన్నాను. ప్రభుత్వము వారుగూడ గాంధీమహాత్ముని దృఢయ నైర్వేల్యమునందు విశ్వాసముగలిగియున్నారు. మహాత్ముడు లోకోద్దీగపురుషుడనిఒక్క భారతీయులేగాక ప్రపంచవాసులెల్లరులుఅంగీకరించుచున్నారు. సత్యము, భగ్యము, శాంతి, కనజీవనము, ఆత్మనిగ్రహము, సమర్థత, చాక దక్యము, మున్నగుగుణము లెన్నియో మహాత్ముని ముఖమునందే తాండవమాడుచుండును. కాంగ్రెస్సభావ మాలేని నేతృకవలములయందే మా గ్రీధించి యుండును. విధి విచారము లేక పనిజేయుచుండినను అప్పుడు నిధితవిన పసినిడ్డతగా నించును. మహాత్ములకుండు లక్షణములెవయో, ప్రపంచమునందు అభర్యము న్యాపించినపుడు ఆపవిత్రకప్పుడు మహామహావులు దన్యమెత్తి దర్శనసంస్థాపనము జేయుచుండునని ప్రతీతి ప్రతీకృతమునందునుగలదు. ఇట్టిమహానీయుని, మహాత్ముని, కర్మయోగిని అనుదినము సుస్మరించుచు అతనిమహోపదేశముల నాచిణాలో బెట్టు భాగ్యము భారతీయులకే దక్కినది.

2003

గవర్నరుగారికి ఆర్డరు వెళ్ళింది.
లా (ఆర్డరు) దిద్దారుమంది.

ఎస్. ఆండ్. ఎమ్, (లెజిస్లేటివ్) డిపార్టుమెంటు.

ప్రథమముననే యీ బుండ్లమున మీ యుద్యమ వ్యాప్తి ముఖ్యముగా స్వదేశమద్యపాననిరసనోద్యమములు తీవ్రముగా కొనసాగుచున్నవని తెలియజేయుటకు మిగుల సంబంధించుచున్నాము కాని జిల్లామండలములకు ప్రజలక్షోమము చెలరేగుచుంటున్న తీవ్రతకు స్వరాజ్యనిధి వనూలుపూత్రం కావలసినంత తీవ్రముగా జరుగనందులకు కొంత చింతించుచున్నాము. డోమ నివారణోపాయములలో రాజముల నెలకొల్పటయే యుత్తమమైన ధర్మమైనను, ధనాభావముచే అట్లు చేయుటకు వీలుగాక

ము, దాసు, బొంజాయి, కుక్కత్తా, కరాచి, రంగూన్.

నేతు ప్రదత్తు, మచిలీపట్నం. (బేక)
 పోప్టబాక్కు రి:0, మైలాపూరు, మద్రాసు.

దీనిని 30 దినములు
ప్రాతఃకాలమందు
వాడుడు

మ క్వాకరట్లను వాడుడు. బిడ్డలు యెంత బాగుగ
యెంత అభివృద్ధియగునో గమనించుడు.

నుండు ఓరు ప్రధానమైనది. దేహము నభివృద్ధిజేయు
పురుగును దీనికి సమానమయిన జేదియును లేదు.

16 వస్తువులు ఇందులో గలవు. మాంసాహారము

అది జనులు ప్రతి ప్రాంతకాలమునందును రుచికర
వాసనగల రొట్టెలు తగరపు డబ్బాలతో ప్యాకు
(2009 జ)

కర్తా, కరాచి, రంగూన్.

Quaker Oats

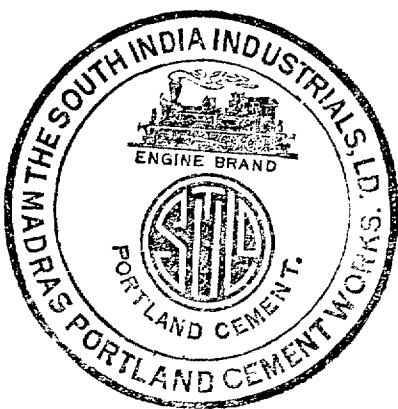
MULLER & PHIPPS (India) Ltd.
 Madras Bombay Calcutta Karachi Rangoon

ప్రఖ్యాతిపొందిన మాయొక్క-

“బ్రాండ్ పోర్టులాండ్ సిమెంటు”

“ENGINE” BRAND PORTLAND CEMENT

అత్యుత్తమ
బిల్డు
రైలు డిపార్టుమెంటులు
హిందూరాజ్యములు
యంత్రోత్పత్తి కంపెనీలు
కంట్రాక్టరులు

మదరాసు కార్పొరేషన్
మదరాసు పోర్టు ట్రస్టు
మునిసిపాలిటీలు
ఇంజనీరింగ్ వారు

ందరును విశేషముగా వాడుచున్నారు. ఏలనగా:-

1. మాయొక్క “ఇంజిన్” బ్రాండు పోర్టులాండ్ సిమెంటు శుద్ధమైన మూలకస్తువులతో చేయబడుచున్నది.
2. బ్రిటిష్ స్టాండర్డ్ స్పెసిఫికేషన్ (British Standard Specification) ప్రకారము శుద్ధముగా చేయబడుచున్నది.
3. అనేకరకములు చేయక, ఒక్కరేకము ఎంతవఱగా చేయవచ్చునో అంతవఱగా చేయబడుచున్నది. వైతస్పిన కారణముచేత అందరును దీనినికొని కట్టడములకు వాడుచున్నారు. కట్టడముల బలమి సిమెంటులాగున్నదని అందరికిని తెలిసియున్నది.

సిమెంటు తీయునప్పుడు “ఇంజిన్” బ్రాండు అడిగి తీసికొనినయెడల కట్టడములందు ఓలోపములు కలుగ జేరవు. సిమెంటు వాడుటయందు ఏసందేహములు యుండునను ముఖవాసిన వివరము గా వ్రాసు. చూ.

ది మదరాసు పోర్టులాండ్ సిమెంటు వర్క్స్

సొంతదారులు:

ది సౌత్ యిండియా యిండస్ట్రియల్స్, లిమిటెడ్

పోర్టుపెట్ట 101, మదరాసు.

THE MADRAS PORTLAND CEMENT WORKS

Proprietors.

THE SOUTH INDIA INDUSTRIALS, LTD.

(8049)

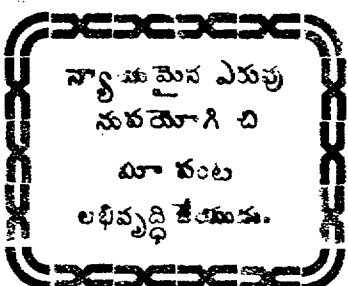
Post Box 101, MADRAS.

International Ad. Service. S-83.

మా ప్రత్యేక పు

ఫర్టిలైజరులను

వడ్లు, చెట్లకు, బొమ్మలు,
ఔంకాయ, పొగాకు
మొదలగు వంటలను
వండించుటకు
ఉపయోగింపుడు.

సాడి యంక్రములచే
తయారు చేయబడిన
చేవల ఎటువు
ఎముకల పొడి
మొలగు వాటినికూడ
ఉపయోగింపుడు.

ఇతర వివరములకు భరణకు ఈ క్రింది విలాసములకు వ్రాసి తెలుపుదును:-

ఇండియన్ ఫర్టిలైజర్స్ లిమిటెడ్.

ట్రీచూరు. (మలబార్ కోస్టు)

INDIAN FERTILISERS, Limited.
TRICHUR. (Malabar Coast)

లేక మెసార్స్ మద్రాసు చలమయ్య, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా ఎస్. కృష్ణ అయ్యంగార్, ద్వారక, మధురజిల్లా. పి. ఆర్. రామచంద్రరావు, పోర్ట్ నామకల్. టి. ఆర్. రామచంద్రన్, శ్రీవేంకటాచార్య, మంగలట్టుజిల్లా. ఆర్. పిల్లలోకాచారి, తిరుచూరు, తంజావూరు జిల్లా. టి. ఎస్. వెంకటేశ్వరయ్య, సవాసిగ్రామం, తిరువల్వేలిజిల్లా. 3014

వనావధినరస్పరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుభ్రతను పోగొట్టు
బలమును పోగొట్టిన గాంచినది. భరణ 1-12-0
ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను కపాలాభిర్య
పులితముగా పరిచుదును. (3978)

విలాసము పి. డి. సావంత్.
నెం 144 ఫననవాడి బొంబాయి.

ప్రకటన

(3120)

మా వద్ద 86 హక్కు పత్రము హక్కు పత్రము వీ ఆయిల్ ఇంజన్
అమృతమునకు గలదు. కలయినారు ఈ దిగువ విలాసమునకు
వ్రాసినయెడల యావత్తు విషయములు తెలుపుదును.

తమన వెంకటసర్వేసు అండ్ తమన శ్రీరాములు.
ఏలూరు.

వైద్యరత్న పండిత,
డి. గోపాలాచార్యగారి

దీవామృత

రక్తమును కృత్రిమమున
మేహవార నొప్పులను పోగొట్టును
అన్ని విధములగు బలహీనములను అణచును
పొండులోగులకు మంచిది
గుండెదడను నివారణజేయును
గర్భ కారకములను దగ్ధమును
బాలరకు గర్భిణీలకు సులభమును
చనుబాలను వృద్ధిపరచును
మూర్ఖులకు మంచిది
మెదడుకు బలమును గలుగజేయును
నరములకు శక్తిని హెచ్చించును
విద్యార్థులకు ప్రాణమిత్రము
ప్రాణశక్తిని హెచ్చించును
క్షయలోగులకు మిగుల మంచిది
కాసులోగులకు అమృతము
గుండెకాయకు మిక్కిలి బలము నిచ్చును
ఊర్ధ్వశిక్షులకు అధికబలము జేయును
ఉబ్బుసలోగులకు మిగుల హితము
తల బుద్ధి 1-3 రూ 0.4-0.
ప్యాకింగు పోస్టేజి ప్రత్యేకము.
క్యాటలాగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,
41, ఆచారప్పన్ వీధి, జి. టి. మదరాసు.
కంటినిలాసము:-
పండిట్ - మదరాసు.

పాశ్యపు వెంకటాచలపండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధావధమగు
లోకామయవార
కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమమైనదిగాను దివ్యవక్తను
తొలికటి లేదని భారతముగా చెప్పవచ్చును
పీటిలో అత్యవకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు
గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలకొని
వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరకును సంజనామలేక
సేవించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 8 వ
రకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటి
లోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన
ఎడల మందము అదర్శము మలబద్ధము చితి
జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము
వారము, దగ్గు, వడికిము నరముల నొప్పి బల
హీనత ఇంపు ఎంబాల్లెగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక
వ్యాధులను దగ్ధరకు రానియ్యదు. బుబ్బుగలిగిన జేత ఉపయో
గించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేసారి మూడురెండు తల
సిన గుమస్తాను వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు
మోహాశ్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను సేవింపి గుణమును పొగ
డుచున్నారు. 250 మాత్రలు ౫ల సీసా 1-3 తల రు 0.4-0
ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్టేజి 0.4-0 ఒకేసారి
6 సీసాలను తెప్పించిన పోస్టేజిలో రూ 1-8-0
12 సీసాలు " " 2-18-0
25 సీసాలు " " 5.8-0

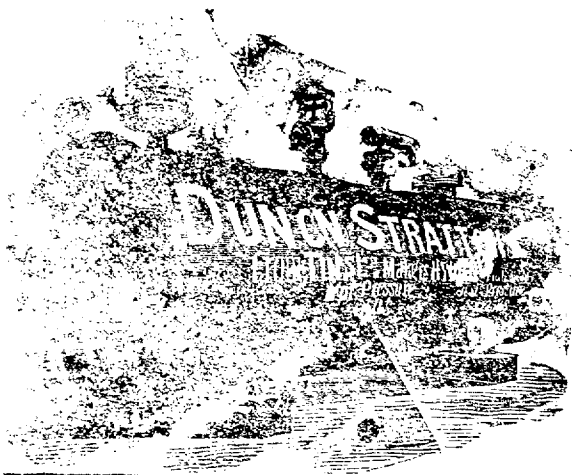
అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ శీతారాఘవ వైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
కంటి నిలాసము - పండిట్ మైసూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

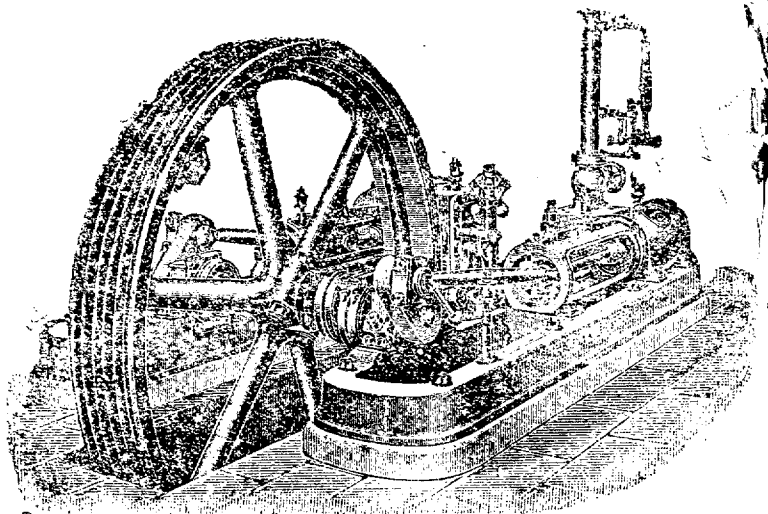
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ ఆండు కో.

(2412)

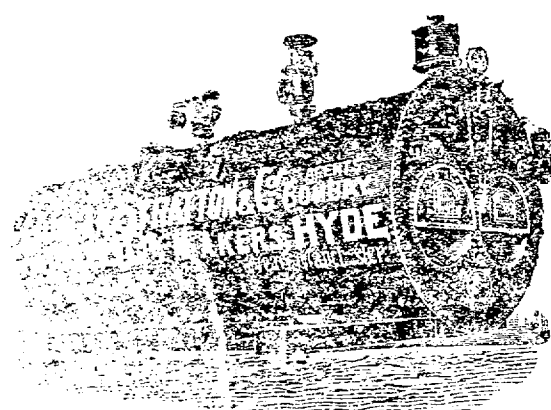
ఎంజనీర్లు, మెషినరీ ఇంపోర్టర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
కుండును — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీంకోక్కింగు ప్రెసురు
80 పౌండులు మొదలు
180 పౌండులవరకు కుండును.

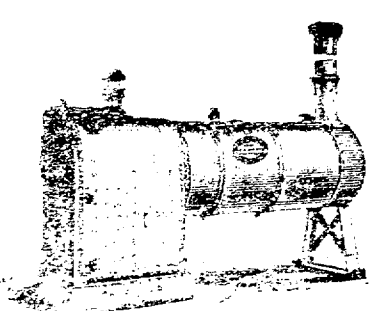

స్ట్రాటన్ స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

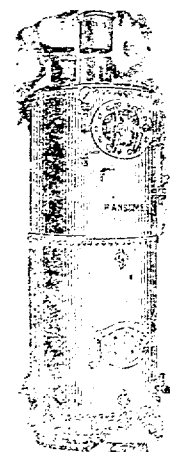
స్ట్రాటన్ స్టీల్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు కుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం వరకు కుండును.
స్టీంకోక్కింగు ప్రెసురు 100 పౌ. మొ. 250 పౌ. వరకు కుండును.

లోకో మొట్టిట్యూబులర్ బాయిలర్లు.
స్టీముకోక్కింగు ప్రెసురు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌ. 120 పౌ. 150 పౌ. వరకు కుండును.

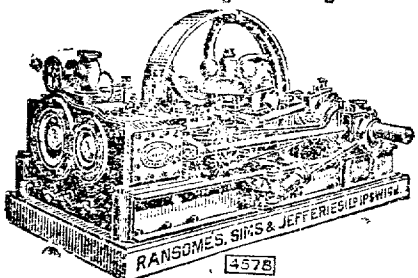
వర్టికల్ బాయిలర్లు.

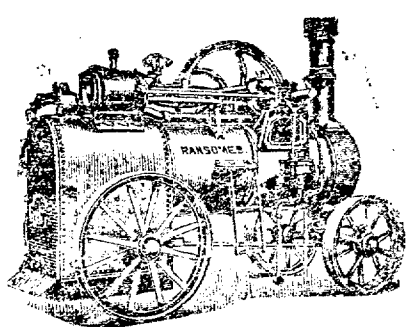
స్టీముకోక్కింగు ప్రెసురు 80 పౌండులు మొదలు
100 పౌండులు వరకు కుండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సప్లయి చేయుదుము.
దూది జిన్నింగు మెషినరీ, వాటిసామానులు
దూది వెస్టింగు మెషినరీ
దూది స్పిన్నింగు మెషినరీ
దూది పీవింగు మెషినరీ
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లవర్ మిల్లింగు మెషినరీ
నూనె మిల్లు మెషినరీ
మంచుగడ్డచేయు మెషినరీ
వడ్డు బియ్యముచేయు మెషినరీ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషినరీలు
శాగము, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ నూనె ఈ యింజన్లు
ఎలక్ట్రిక్ లైట్లయింజన్లు కొరముట్లు
లేకులు ఎలక్ట్రిక్ లైట్లయింజన్లు
స్టీలు మెషిన్లు, కప్పింగులు, పెడెస్టల్స్
కాట్ బరన్ అండు కాస్టు ఐరన్ ఫుల్లిలు.
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

సైడ్ బై సైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుమార్తె మొనమండి పోటో తీయబడినది).
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము ప్రెసురు 120 పౌండులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో ప్రెసుర్ సిలిండరు.
స్టీము ప్రెసురు 150 పౌండులు గలవి.

విజయవాడ, ధర్మలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక
బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్ట్రాటన్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేజర్ బాపనయ్యగారి కై నను వ్రాయవలెను.

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బీలో సహ కల దున్న 0—10—0; డబ్బీ 1—3 దున్న 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు కలు.

ఆమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6. తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా
కుదుర్చును. ఎస్. రంగనాథంశెట్టి ఆండు సన్స్, మద్రాసు